

Greinargerð

með frumvarpi fjárhagsáætlun og fimm ára áætlun 2025 - 2029

Lagt fram í borgarráði 31. október 2024

Fjármála- og áhættustýringarsvið Reykjavíkurborgar

Október 2024

EFNISYFIRLIT

1. Inngangur borgarstjóra	1
2. Efnahagsumhverfi og helstu þjóðhagsforsendur	3
Forsendur fjárhagsáætlunar	3
Efnahagshorfur	3
3. Markmið og meginniðurstöður	5
A- og B-hluti	5
A-hluti.....	11
Meginniðurstöður fjárhagsáætlunar A-hluta	14
4. Helstu forsendur um rekstur A-hluta	21
Forsendur um fjárheimildir fagsviða	21
Langtímaáætlun 2026-2029.....	21
Jöfnunarsjóður.....	22
Launakostnaður	22
Lífeyrisskuldbindingar A-hluta	22
Arður og ábyrgðargjald	24
Félagslegt leiguhúsnaði, stofnframlög og Húsnaðisstuðningur.....	24
Sala byggingaréttar, sala eigna og gatnagerðargjöld.....	25
Fjárfestingar	26
Lántökur og þróun fjármagnskostnaðar	26
5. Fjármögnun fjárhagsáætlunar	27
Tillaga um álagningarhlutfall útsvars.....	27
Tillögur um fasteignagjöld.....	29
Tillaga um lántökur.....	31
Viðauki 1: Forsendur uppbyggingaráætlunar 2024-2029	32
Viðauki 2: Framsetning og vinnsla fjárhagsáætlunar	34
Viðauki 3: Framsetning og vinnsla fjárhagsáætlunar	36
Viðauki 4: Reglur um gerð fjárhagsáætlunar	40

1. INNGANGUR BORGARSTJÓRA

Það er afar ánægjulegt að leggja hér fram mína fyrstu fjárhagsáætlun sem borgarstjóri í Reykjavík en um leið þriðju fjárhagsáætlun meirihluta Framsóknar, Samfylkingar, Pírata og Viðreisnar á þessu kjörtímabili. Eins er lögð fram fimm ára áætlun borgarinnar til ársins 2029.

Stóra myndin

Áætlunin sýnir að við höfum með samhentum hætti náð miklum árangri við krefjandi ytri aðstæður. Lykillinn að því að geta veitt borgarbúum góða þjónustu er að reka borgina með ábyrgum hætti. Þetta tókum við alvarlega enda höfum við kjörtímabilið í ríflega 15 milljarða halla á borgarsjóði og höfum þurft að sýna mikið aðhald í rekstri. Við réðumst strax í yfir 100 hagræðingaraðgerðir til viðbótar við 1% hagræðingu í launum þvert á starfsemi.

Í fimm ára áætlun höfum við sett okkur markmið um viðsnúning í rekstri borgarinnar. Lykilatriði í því að ná markmiðum um sjálfbæran rekstur er að gætt sé aðhalds í ráðningum þó þannig að ekki sé gengið á grunnþjónustu borgarinnar. Við höfum í því skyni innleitt ráðningarreglur og stafrænt mælaborð yfir ráðningar sem yfirstjórn rýnir mánaðarlega og fer yfir frávik frá áætlun. Þetta öfluga aðhald og betri yfirsýn skilar sér í því að stöðugildi borgarinnar standa í stað milli ára þrátt fyrir að íbúum fjölgi og þjónusta við borgarbúa sé aukin.

Eins höfum við tekið upp nýtt verklag við gerð fjárhagsáætlunar með því að úthluta fjárheimildum til sviða strax á vormánuðum. Er þá skýrt hið fjárhagslega svigrúm sem til staðar er á komandi rekstrarári. Þetta skerpir á forgangsriðun og eykur ábyrgð og aðhald stjórnenda og fagráða sem stýra málaflokkunum.

Markmiðin eru skýr

Þegar við horfum á markmið A-hluta í fjármálastefnu Reykjavíkurborgar er ljóst að við fylgjum þeim fast eftir og áætlanir okkar halda. Við viljum hafa hlutfall launakostnaðar undir 80% og náum því á árinu. Veltufé frá rekstri fer hækkandi ár frá ári en lántaka fer á móti lækkandi. Skuldaviðmið A-hluta er í kringum 80% og er vel undir hámarki fjármálastefnunnar.

Fjárhagslegir mælikvarðar styrkjast á næstu árum og staðfesta að borgin er á réttri leið þrátt fyrir krefjandi efnahagsumhverfi sem einkennist af háu vaxtastigi og verðbólgu. Sex mánaða uppgjör borgarinnar skilaði A-hluti afgangi í fyrsta skipti í fimm ár og útkomuspá gerir ráð fyrir rekstrarafgangi. Þrátt fyrir jákvæða þróun í fjármálum borgarinnar erum við meðvituð um að verkefninu er ekki lokið og munum halda áfram að sýna ábyrgð í rekstri.

Fjárfest í framtíðinni

Meirihlutinn í borginni hefur sett í forgang umfangsmikið viðhaldsátak á skólabyggingum, bæði leik- og grunnskóla en ljóst er að innviðaskuld í þessum málaflokki er mikil. Áætlun okkar næstu 5-7 árin hljóðar upp á 30-35 milljarða króna bæði í viðgerðum á skólahúsnæði og uppbyggingu til að fjölga leikskólalássum. Að auki leggjum við áherslu á að sinna viðhaldi og uppbyggingu íþróttamannvirkja sem nýtast börnum og ungmönnum í borginni.

Eitt af höfuðmarkmiðum meirihlutans er að hraða húsnæðisuppbyggingu. Fjármunum er forgangsraðað til uppbyggingar innviða fyrir nýjar íbúðir en líka atvinnustarfsemi. Við höldum áfram að byggja á þeim svæðum sem styðja við virka ferðamáta og almenningssamgöngur en einnig ryðjum við nýtt land og styrkjum úthverfin með aukinni byggð. Við höfum aukið lóðaframboð og sett okkur það markmið að hafa tiltækar byggingarhæfar lóðir fyrir allt að 1500 – 3000 íbúðir á hverjum tíma og erum í dag í efri mörkum þess markmiðs.

Þjónustufyrirtækið Reykjavíkurborg

Reykjavíkurborg er umfangsmikið þjónustufyrirtæki. Á næsta ári er efnahagsreikningur borgarinnar kominn yfir 1000 milljarða. Sú staðreynd sýnir sterka stöðu samstæðunnar og vegur þar Orkuveitan þyngst. Orkuveitan er í sókn í fjárfestingum í aukinni orkuöflun auk þess sem viðræður eru við samstarfsaðila um fjármögnun verkefna Carbfix sem styður við loftslagsstefnu Reykjavíkurborgar. Enn er þó aðaláhersla Orkuveitunnar á að sinna skyldu sinni sem er að tryggja trausta grunnþjónustu og styðja við áframhaldandi húsnæðisuppbýggingu á þjónustusvæði Orkuveitunnar.

Rekstur A- og B- hluta Reykjavíkurborgar er áfram traustur og skilar afgangi með sterku veltufé frá rekstri. Enn reynir á fjárhagsleg samskipti ríkis og borgarinnar eins og annarra sveitarfélaga. Vegur þar þyngst fjármögnun málaflokks fatlaðs fólks en mikilvægir áfangar hafa náðst á síðustu tveimur árum í þeim efnum og fjármagn hefur verið aukið. Enn er þó óútfært hvernig þjónusta við þennan mikilvæga hóp íbúa okkar verður fjármögnuð til framtíðar og enn er langt í land sérstaklega þegar kemur að búsetuúrræðum.

Þakkir

Reykjavíkurborg er dásamleg borg. Við búum að öflugum mannauði sem hefur metnað til þess að íbúar fái þá bestu þjónustu sem völ er á. Ég hef fengið að kynnast því á þessu ári hvernig starfsfólk borgarinnar brennur fyrir verkefnum sínum og leysir áskoranir hvers dags af útsjónarsemi, hlýju og þrautseigju. Hver einasti starfsmaður borgarinnar starfar eftir þjónustustefnu borgarinnar sem rammur vel inn viðhorf okkar til daglegra verkefna og samskipta við íbúa. Fyrir þetta er ég þakklátur.

Ég finn líka að íbúum þykir vænt um borgina sína. Á hverfafundum sem ég hélt í öllum hverfum borgarinnar þegar ég tók við sem borgarstjóri þá fann ég sameiginlega þræði. Íbúar elska skólana sína, íþróttastöðuna, sundlaugarnar, grænu svæðin og þeir gera kröfu um að snjór sé mokaður og sorpið sé hirt á réttum tíma. Þeir vilja að eldra fólk fái áreiðanlega og aðgengilega þjónustu og að almenningssamgöngur séu bættar svo fátt eitt sé nefnt. Eflaust finnst flestum þetta sjálfsagt mál. En það er sífelld áskorun að mæta væntingum og halda áfram að bæta þjónustuna. Það gerist aðeins með því að virkja þekkingu starfsfólks, íbúa og kjörinna fulltrúa á grundvelli sameiginlegrar sýnar.

Ég vil þakka samstarfsfólki mínu í meirihlutanum fyrir gott samstarf frá því ég tók við sem borgarstjóri. Þótt um sé að ræða ólíka flokka þá einkennist samstarfið af virðingu og samvinnu. Ég vil líka þakka fulltrúum minnihluta borgarstjórnar fyrir samstarfið sem er í grunninn gott þótt meira beri á ágreiningsmálunum í opinberri umræðu. Sameiginlegt verkefni borgarstjórnar er að tryggja að Reykjavíkurborg haldi áfram að vaxa og dafna. Aðalatriðið er að veita góða þjónustu um leið og við sýnum aðhald í rekstri. Aðeins þannig heldur Reykjavíkurborg áfram að vera borg á heimsmeilivarða þegar kemur að menntun, velferð, lýðheilsu, atvinnutækifærum og almennum lífsgæðum.

Framtíðin er björt!

2. EFNAHAGSUMHVERFI OG HELSTU ÞJÓÐHAGSFORSENDUR

FORSENDUR FJÁRHAGSÁÆTLUNAR

Forsendur fjárhagsáætlunar fyrir árið 2025 og forsendur fimm ára áætlunar 2025-2029 eru samkvæmt þjóðhagsspá Hagstofu Íslands frá 16.apr. sl.

Forsendur fjárhagsáætlunar og fimm ára áætlunar							
Breytingar milli ársmeðaltala %	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Einkaneysla	0,5	0,9	3,0	2,8	2,6	2,6	2,5
Samneysla	2,2	1,4	0,8	0,7	0,9	1,0	1,0
Fjármunamyndun	-0,6	0,6	4,8	3,5	1,7	0,7	2,6
Útflutningur vöru og þjónustu	4,8	3,0	3,0	2,8	3,2	3,0	2,5
Innflutningur vöru og þjónustu	-1,4	1,8	2,6	2,3	2,3	1,8	2,0
Verg landsframleiðsla	4,1	1,5	3,0	2,7	2,4	2,3	2,3
Atvinnuleysi, % af vinnuafli	3,4	4,2	4,2	4,1	4,0	4,0	4,0
Vísitala neysliverðs	8,7	5,2	3,2	2,7	2,5	2,5	2,5
Gengisvísitala (hækkun = veiking krónu)	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Þróun launa	9,8	6,8	5,0	4,3	4,1	4,1	4,1

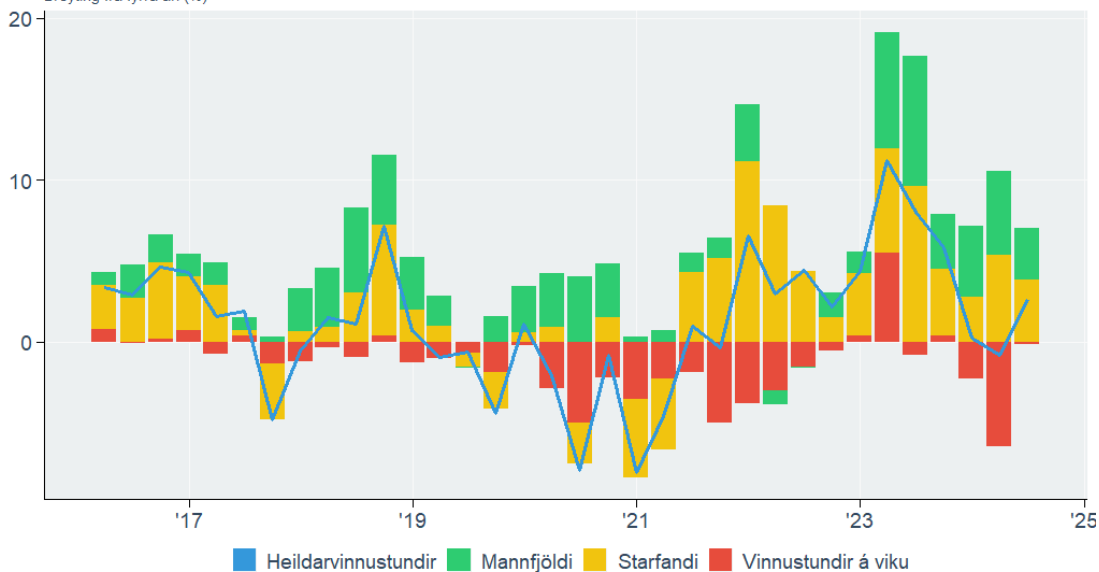
EFNAHAGSHORFUR

Áfram er óvissa um efnahagshorfur og áframhaldandi hjöðnun verðbólgu. Verðbólga hefur tekið að hjaðna og mældist 5,4% í september. Undirliggjandi verðbólga hefur jafnframt minnkað og verðbólguálag á skuldabréfamarkaði lækkað. Þrálát verðbólga, verðbólguvæntingar yfir markmiði og óvissa um innlenda eftirspurn kallar á varkárni í allri áætlanagerð. Reiknað er með að vísitala neysliverðs hækki um 5,2% að meðaltali á árinu 2024. Á næsta ári er gert ráð fyrir að verðbólga verði að meðaltali 3,2% og að verðbólgu markmiði Seðlabankans verði náð á árinu 2027.

Gengi krónunnar veiktist um 2,6% á síðasta ári en reiknað er með nærri óbreyttu gengi í ár og óbreyttu í gefnum forsendum næstu ára.

Vinnumarkaðsmælikvarðar

Skv. Vinnumarkaðskönnun Hagstofu
Breyting frá fyrra ári (%)

Líkur eru á að það hægi á fjölgun starfa en samkvæmt staðgreiðslugögnum hefur hægst jafnt og þétt á fjölgun starfa frá því á fyrri hluta síðasta árs. Þannig fjölgaði heildarvinnustundum um 3,9% á fyrstu fjórum mánuðum ársins samanborið við 5% árið áður. Mikil fólksfjölgun hefur

einkennt vinnumarkaðinn síðustu ár. Á síðasta ári fjölgaði fólki á vinnufærum aldri um 3,7% og í ár hefur fjölgunin numið um 3,1% á fyrstu fjórum mánuðum ársins. Gert er ráð fyrir að það hægi á fólksfjölgun á næstu árum.

Sé litið til höfuðborgarsvæðisins þá hefur atvinnuleysi hækkað örlítið milli mánaða og stóð það í 3,5% í september sl. sem er rúmlega einu prósentustigi undir langtímameðaltali. Fjöldi starfandi í Reykjavík heldur áfram að aukast og nam nærri 79 þúsund á öðrum ársfjórðungi. Þetta er hæsta gildi fjölda starfandi á fyrri helmingi árs enda hefur Reykvíkingum verið að fjölga í áþekktum takti.

Með undirritun kjarasamninga á almenna markaðnum hefur óvissu um launahækkunir næstu ára að mestu verið eytt. Áætlað er að samningar á opinbera markaðnum verði sambærilegir og að kaupmáttur aukist um 1,7% árið 2025.

Fjárfesting í íbúðarhúsnæði jókst á ný á seinni hluta síðasta árs eftir að hafa dregist saman frá upphafi árs 2021. Tæplega 16% vöxtur var svo á á fyrsta fjórðungi þessa árs. Ekki er gert ráð fyrir að sá mikli vöxtur sem varð á fyrsta ársfjórðungi haldi áfram eftir því sem líður á árið. Reiknað er með að vöxtur íbúðafjárfestingar í ár aukist um 2,9%. Í framhaldi af því er búist við að íbúðafjárfesting vaxi um 4,9% árið 2025 og 6,4% árið 2026. Á fyrsta fjórðungi ársins voru kaupsamningar um 29% fleiri en á sama tíma á síðasta ári. Í mars gaf Húsnæðis og mannvirkjastofnun út nýja vísitölu íbúðaverðs sem mælir íbúðaverð á landinu öllu. Samkvæmt henni nam árshækkun húsnæðisverðs 8,4%.

Raunverð atvinnuhúsnæðis á höfuðborgarsvæðinu hefur farið lækkandi á seinni hluta ársins eftir að hafa náð nýju hámarki í lok síðasta árs. Þannig nemur lækkunin rúmum 11% það sem af er ári. Á sama tíma fækkaði fjölda kaupsamninga um 18%.

Álag á framleiðsluþætti heldur því áfram að minnka um leið og verulega dregur úr hagvexti hér á landi. Þegar leið á árið 2023 dró snögglega úr hagvexti. Hagvöxtur nam 8% á fyrri helmingi árs 2023, en var kominn niður í 1,5% á síðasta fjórðungi ársins. Árið 2024 mældist svo 3,5% samdráttur landsframleiðslu á fyrsta ársfjórðungi. Á öðrum fjórðungi var áframhaldandi, en minni, 0,3% samdráttur. Gjarnan er talað um að kreppa sé hafin ef samdráttur er í landsframleiðslu tvo árfjórðunga í röð, það á þó ekki við í þessu tilfelli þar sem landsframleiðslan jókst aftur milli fyrsta og annars árfjórðungs. Horfur eru á 0,9% hagvexti í ár, borinn uppi af innlendri eftirspurn. Árið 2025 er reiknað með 2,6% hagvexti drifinn áfram af einkaneyslu, fjárfestingu og bata í utanríkisviðskiptum. Árið 2026 er loks spáð 2,7% hagvexti á nokkuð breiðum grunni.

3. MARKMIÐ OG MEGINNIÐURSTÖÐUR

A- OG B-HLUTI

Fjárhagsáætlun sveitarfélaga skal leggja fram í samræmi við fjármálakafla sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011. Skv. 64. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011 m.s.br. ber sveitarstjórn að sjá til þess að rekstri, fjárfestingum og ráðstöfun eigna og sjóða sé þannig hagað á hverjum tíma að sveitarfélagið muni til framtíðar geta sinnt skyldubundnum verkefnum sínum. Til að fullnægja þessari skyldu er sveitarfélögum gert að fylgja eftirfarandi fjármálareglum:

- 1) **Jafnvægisviðmið:** Samanlögð heildarútgjöld A- og B-hluta til rekstrar séu á hverju þriggja ára tímabili ekki hærrí en nemur samanlögðum reglulegum tekjum.
- 2) **Skuldaviðmið:** Heildarskuldir og skuldbindingar A- og B-hluta séu ekki hærrí en 150% af reglulegum tekjum¹.

Skuldaviðmið er sett fram í samræmi við 14. gr. reglugerðar 502/2012 og breytingum á 12. gr. hennar skv. reglugerð 1195/2024. Í því felst að veitu- og orkufyrirtæki eru undanskilin við útreikning á fjármálareglum sveitarfélaga.

Með lögum nr. 25/2020 um breytingu á ýmsum lögum til að mæta efnahagslegum áhrifum heimsfaraldurs kórónuveiru er sveitarstjórnnum veitt heimild til að víkja frá ákvæðum 1. og 2. tölul. 2. mgr. 64. gr. laga nr. 138/2011 árin 2020 – 2022. Með lögum nr. 22/2021 hefur þessi heimild verið framlengd til loka árs 2025. Í þessu felst að ofangreind jafnvægis- og skuldaviðmið eru ekki bindandi umrætt tímabil.

Í fjármálastefnu Reykjavíkurborgar fyrir árin 2023-2027 er sett fram langtíma stefnumörkun um fjárhagslegt heilbrigði borgarinnar. Fjármálastefnan er sett fram til að styrkja ákvarðanatöku um álagningu gjalda og ráðstöfun fjármuna, eigna og auðlinda til hagsbóta fyrir íbúa hennar og komandi kynslóðir. Meginmarkmið stefnunnar byggja á grunngildum um sjálfbærni, varfærni, stöðugleika, festu, fyrirsjáanleika og gagnsæi, sem varðar leið borgarinnar að því að uppfylla fjármálareglur sveitarfélaga, þ.e. jafnvægis- og skuldaviðmið A- og B-hluta Reykjavíkurborgar.

Í fjármálastefnu Reykjavíkurborgar eru sett fram eftirtalin markmið fyrir A- og B-hluta borgarinnar:

1. Jafnvægisviðmið A- og B-hluta sé jákvætt.
2. Skuldaviðmið A- og B-hluta verði ekki hærrí en 150% frá og með 2027.

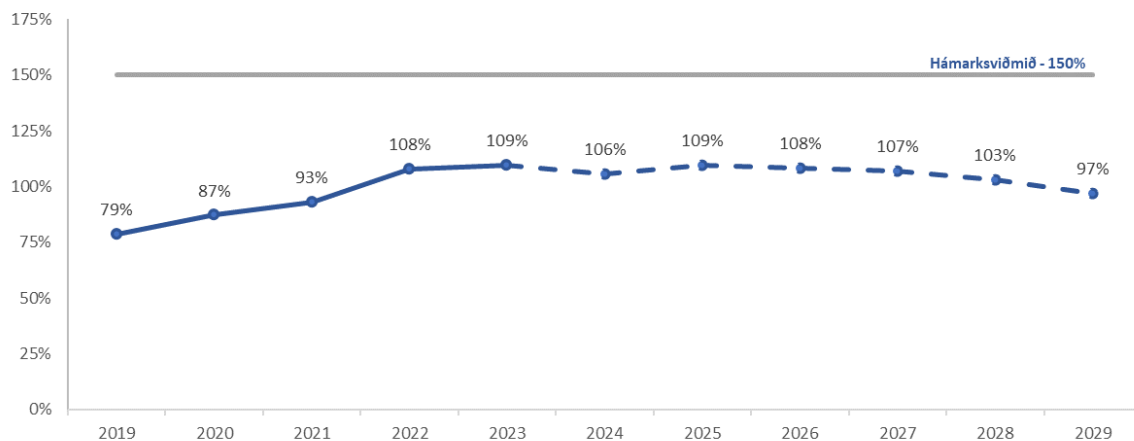
Fjárhagsáætlun 2025-2029	Markmið	2025	2026	2027	2028	2029
Þriggja ára jafnvægisviðmið	>0	10.205	28.806	36.474	43.155	48.106
Skuldaviðmið	<150%	109%	108%	107%	103%	97%

Hér á eftir eru raktar meginniðurstöður fjárhagsáætlunar og fimm ára áætlunar fyrir A- og B-hluta Reykjavíkurborgar 2025-2029 á breytilegu verðlagi í myndum og töflum. Áætlaðar niðurstöður A-hluta fyrir árið 2024 (útkomuspá) byggja að mestu á endurskoðaðri áætlun ársins en áætlaðar niðurstöður B-hluta fyrirtækja byggja á útkomuspá þeirra.

Frá og með 1. janúar 2021 eru reikningsskil byggðasamlaga og sameignarfélaganna í meirihlutaeign Reykjavíkurborgar færð inn í samantekin reikningsskil Reykjavíkurborgar miðað við hlutfallslega ábyrgð í samræmi við breytingar á reglugerð nr. 1212/2015, samanber reglugerð nr. 230/2021. Samanburðartölum eldri ára hefur ekki verið breytt.

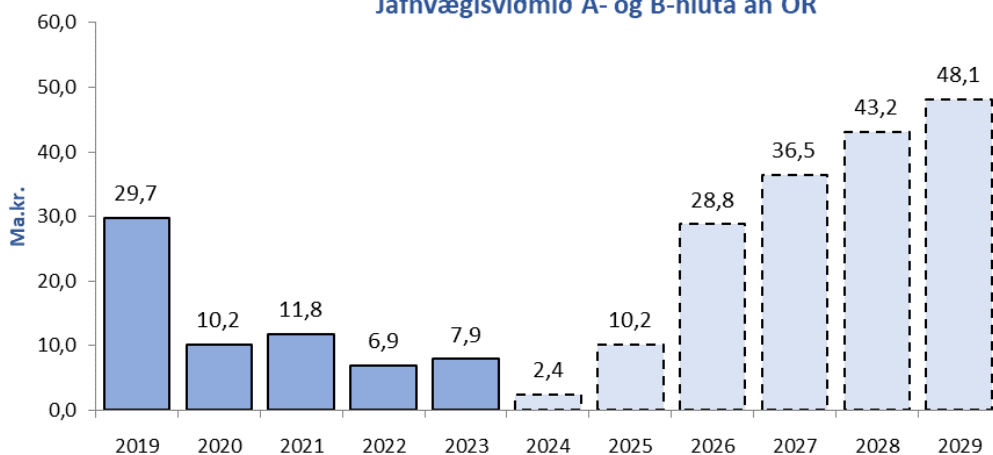
¹ Sjá útreikningsaðferð í viðauka 3

Skuldaviðmið A- og B-hluta án OR

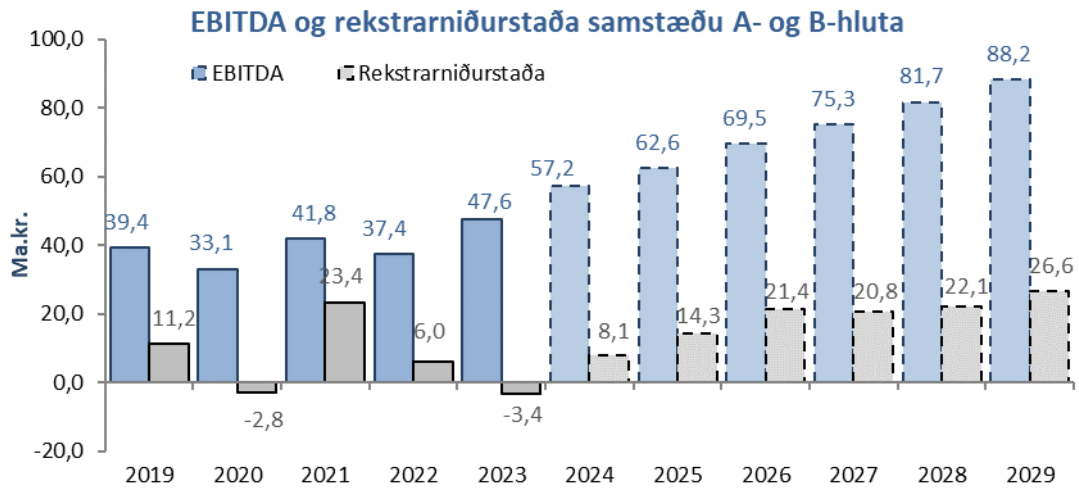

- Gert er ráð fyrir að skuldaviðmið A- og B-hluta verði 109% árið 2025.
- Á áætlunartímabilinu er gert ráð fyrir að skuldaviðmiðið fari lækkandi og verði vel undir 150% hámarki sveitarstjórnarlaga.
- Ákvæði sveitarstjórnarlaga um skuldaviðmið er ekki bindandi fyrir tímabilið 2020-2025 sbr. umfjöllun að framan.

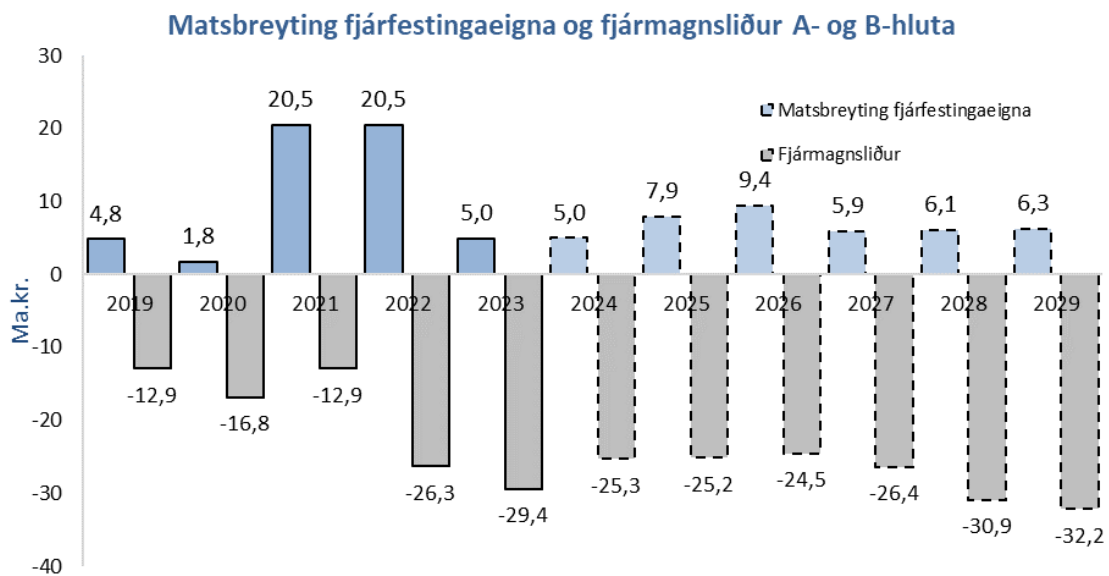
Jafnvægisviðmið A- og B-hluta án OR

- Gert er ráð fyrir að uppsöfnuð rekstrarniðurstaða A- og B-hluta án OR sé jákvæð allt áætlunartímabilið

- Grunnrekstur A- og B-hluta (EBITDA) er að styrkjast eftir óstöðugleika í efnahagsumhverfinu undanfarin ár.
- Áætlun ársins 2025 gerir ráð fyrir að EBITDA nemi 62,6 ma.kr. og að rekstrarniðurstaðan verði jákvæð sem nemur 14,3 ma.kr.
- Árin 2026-2029 er gert ráð fyrir stíðganda í afkomu A- og B-hluta.

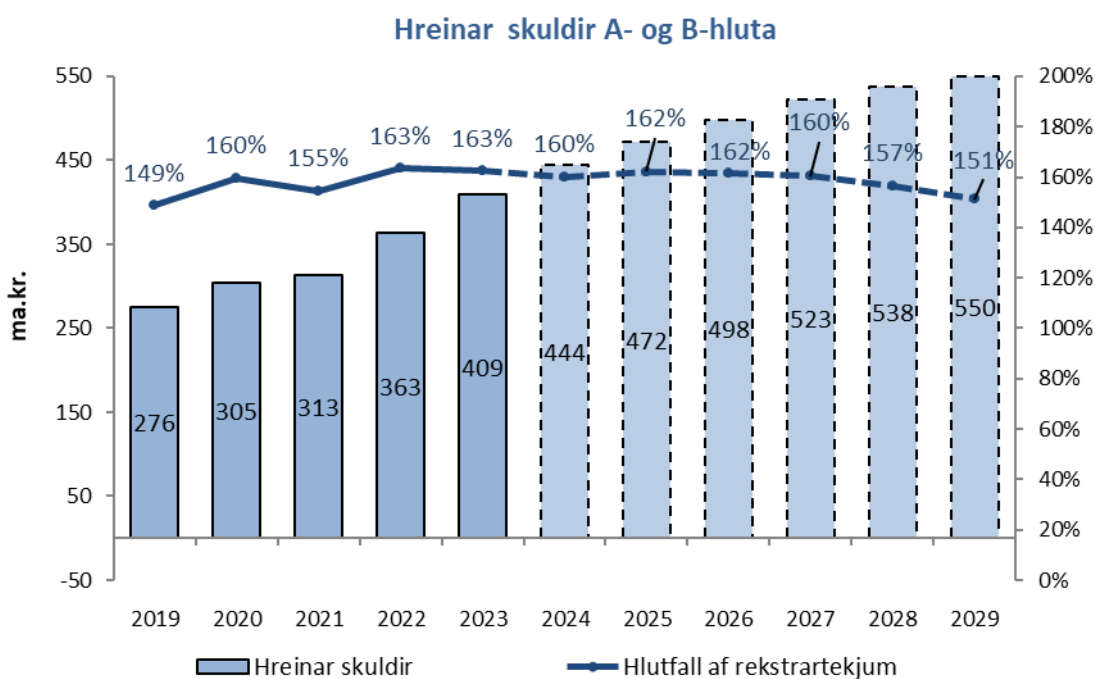

Matsbreytingar fjárfestingaeigna hjá Félagsbústöðum hf. fylgja fasteignamati. Árin 2025 til 2029 er gert ráð fyrir að matsbreytingar verði á bilinu 5,9 til 9,4 ma.kr.

- Nokkrar sveiflur hafa verið í fjármagnsliðum A- og B-hluta á síðustu árum. Frá og með árinu 2025 er gert ráð fyrir að fjármagnsgjöld A- og B-hluta nemi 25 til 32 ma.kr.

Fjárfestingar samstæðu (ma.kr.)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
A-hluti	16,0	15,6	18,3	26,3	25,8	22,8	25,3	25,3	25,8	22,7	21,5
Orkuveita Reykjavíkur	21,9	16,7	18,1	21,0	28,0	33,5	39,6	46,1	48,1	44,8	48,6
Félagshústaðir	4,2	5,1	4,4	3,6	4,0	2,7	6,7	5,6	6,0	6,1	5,6
Faxaflóahafnir	1,5	1,0	0,2	0,8	1,1	1,7	2,3	2,9	2,0	2,4	1,5
Sorpa	4,1	0,7	0,2	0,3	0,4	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Strætó	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,3	0,0	0,4	0,0	0,0
Önnur fyrirtæki og innri viðskipti	-0,3	1,3	-0,9	-1,1	0,3	0,8	0,4	0,8	0,9	0,3	0,3
Heildarfjárfesting	47,5	40,5	40,5	51,0	59,9	61,7	75,1	81,2	83,6	76,6	77,8
Hlutfall af tekjum %	23%	21%	20%	23%	24%	22%	26%	26%	26%	22%	21%

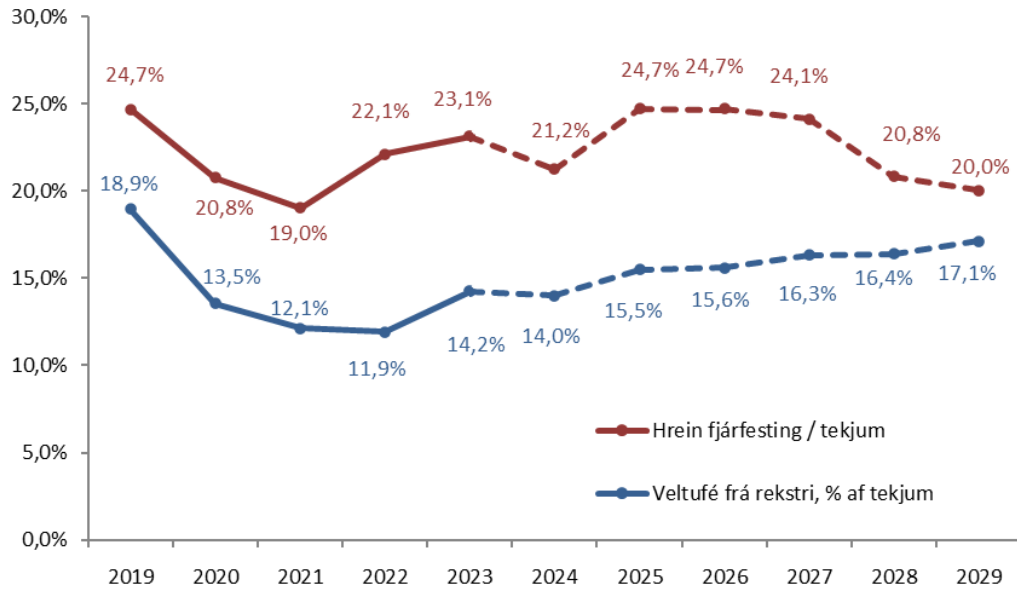
- Árin 2025 er gert ráð fyrir að fjárfesting A- og B-hluta verði 75,1 ma.kr. eða um 26% af tekjum.
- Á áætlunartímabilinu 2025 til 2029 er gert ráð fyrir að heildarfjárfesting A- og B-hluta verði um og yfir 75 ma.kr. sem einkum má rekja til fjárfestinga Orkuveitu Reykjavíkur.
- Fjárfestingar í lok tímabils fimm ára áætlunar eru háðar töluverðri óvissu.
- Nánari upplýsingar um fjárfestingaverkefni A-hluta má finna í frumvarpi fjárhagsáætlunar og um fjárfestingarverkefni fyrirtækja í A- og B-hluta í greinargerð fagsviða og B-hluta fyrirtækja.

Hreinar skuldir og skuldbindingar eru skilgreindar sem heildarskuldir og skuldbindingar að fráðregnum veltufjármunum og langtímakröfum. Hreinar skuldir lýsa þannig skuldastöðu þegar tekið hefur verið tillit til peningalegra eigna.

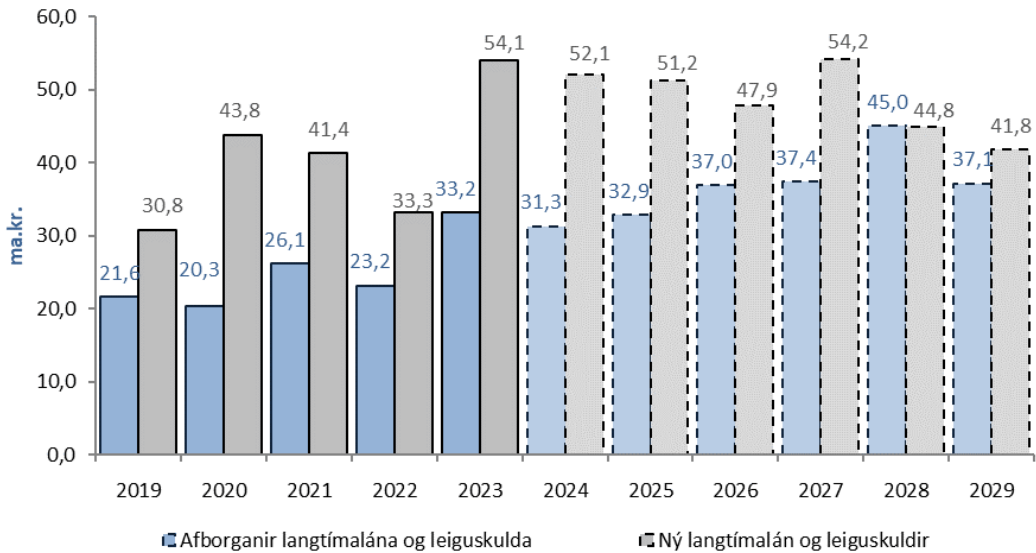
- Gert er ráð fyrir að hreinar skuldir sem hlutfall af tekjum verði 162% árið 2025 en fari síðan lækkandi út áætlunartímabilið.

Veltufé frá rekstri og hrein fjárfesting, % af tekjum

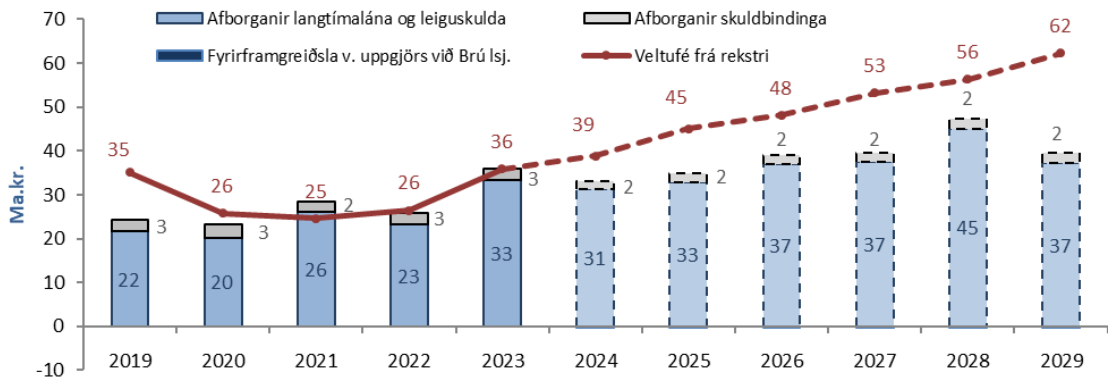
- Myndin sýnir lækkun í veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum árin 2020-2022 sem lýsir sterklega áhrifum af erfiðu efnahagsumhverfi á rekstur A- og B-hluta síðustu árin. Veltufé frá rekstri styrktist árið 2023 og heldur áfram að styrkjast út áætlunartímabilið.
- Á áætlunartímabilinu hækkar fjárfesting sem hlutfall af tekjum sem m.a. má rekja til fjárfestinga Orkuveitu Reykjavíkur.

Lántaka og afborganir A- og B- hluta

- Árið 2025 er gert ráð fyrir að nýjar lántökur nemi 51,2 ma.kr. á meðan afborganir nema 32,9 ma.kr.
- Meginþunginn er í lántökum Orkuveitu Reykjavíkur og A-hluta.
- Á síðari hluta áætlunartímabilsins dregur saman með lántökum og afborgunum.

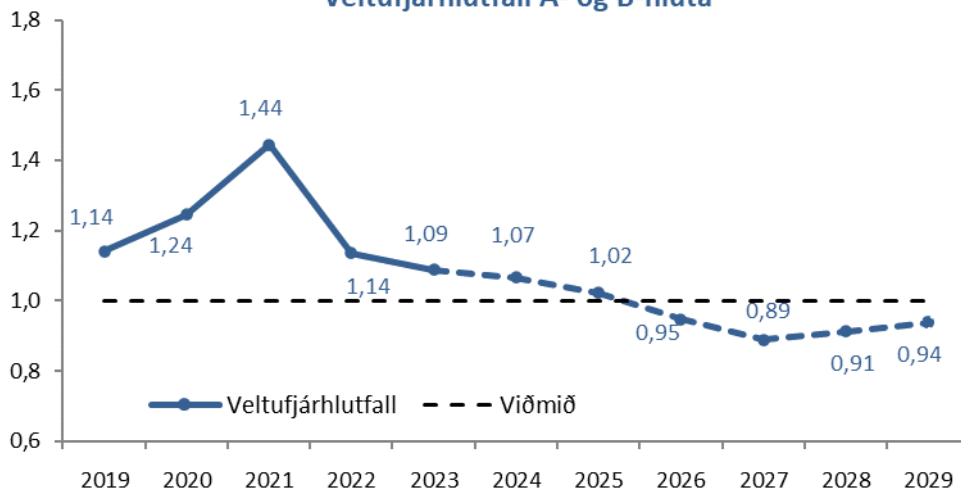
Greiðslugeta A- og B-hluta

Á myndinni hér að framan er lýst getu A- og B-hluta til að standa við sammingsbundnar afborganir lána og skuldbindinga. Greiðslugetan er jafnframt mælikvarði á svigrúmið sem rekstur veitir til að sinna nauðsynlegri fjárfestingaþörf A- og B-hluta.

- Frá árinu 2024 er gert ráð fyrir að veltufé frá rekstri verði umfram afborganir langtímalána.
- Sterkt veltufé frá rekstri er nauðsynlegt til að draga úr lausafjánhættu.

Veltufjárhlutfall A- og B-hluta

Veltufjárhlutfall er reiknað sem hlutfall veltufjármuna á móti skammtímaskuldum og sýnir hæfi til að inna af hendi greiðslur á næstu tólf mánuðum.

- Æskilegt er að veltufjárhlutfall sé yfir 1,0. Veltufjárhlutfall undir 1,0 kann að endurspeglar mikilvægi þess að endurskipuleggja lántökur til að tryggja sjóðstreymi.

A-HLUTI

Grundvallarhlutverk A-hluta Reykjavíkurborgar er að veita íbúum Reykjavíkur góða þjónustu með sem hagkvæmstum hætti og leggja með skýrri framtíðarsýn í fjármálum grunn að auknum lífsgæðum borgarbúa til lengri og skemmri tíma.

Framtíðarsýn í fjármálum er að:

„Fjármálastjórn Reykjavíkurborgar miði að **sjálfbærni** til lengri tíma litið. Í því felst að rekstur skili afgangi og borgarsjóður standi undir skuldum og skuldbindingum á hverjum tíma án þess að gegnið sé á eignir eða þjónustu í samræmi við lögbundnar skyldur.“

Í fjármálastefnu Reykjavíkurborgar fyrir tímabilið 2023 – 2027 eru sett fram eftirtalin markmið fyrir A-hluta:

1. Rekstrarniðurstaða verði jákvæð frá og með árinu 2025.
2. Launakostnaður verði að hámarki 80% af samanlögðum útsvars- og Jöfnunarsjóðstekjum frá og með árinu 2025.
3. Veltufé frá rekstri verði yfir 7,5% af tekjum frá árinu 2025.
4. Veltufé frá rekstri dugi fyrir afborgunum lána og skuldbindinga frá og með árinu 2025.
5. Lántaka nemi að hámarki 70% af fjárfestingum ársins frá og með árinu 2025.
6. Skuldaviðmið A-hluta fari ekki yfir 100% af tekjum.
7. Lágmarksstaða handbærs fjár miði við 8 ma.kr.

Eins og sést í eftirfarandi töflu er í fjárhagsáætlun gert ráð fyrir að búið verði að ná meirihluta markmiða fjármálastefnunnar árið 2025. Einungis veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum verður rétt undir markmiði árið 2025 en að það verði uppfyllt frá og með árinu 2026.

Fjárhagsáætlun 2025-2029	Markmið fjármálastefnu	Gildistími markmiða ----->					
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
Rekstrarniðurstaða	>0 ✓	531 ✓	1.653 ✓	4.642 ✓	6.672 ✓	9.624 ✓	12.998 ✓
Hlutfall launakostnaðar	<80% ✓	79,9% ✓	76,8% ✓	76,1% ✓	75,4% ✓	74,6% ✓	73,9% ✓
Veltufé frá rekstri / tekjum	>7,5% !	5,5% ✗	7,4% ✓	7,6% ✓	8,0% ✓	8,8% ✓	9,6% ✓
Veltufé frá rekstri / afb. lána	>1,0 !	0,80 ✓	1,27 ✓	1,23 ✓	1,04 ✓	1,31 ✓	1,25 ✓
Lántaka / fjárfestingum	<70% !	72% ✓	65% ✓	59% ✓	54% ✓	44% ✓	46% ✓
Skuldaviðmið	<100% ✓	80% ✓	84% ✓	82% ✓	80% ✓	76% ✓	69% ✓
Handbært fé í árslok	>8.000 ✓	10.512 ✓	9.858 ✓	10.400 ✓	8.655 ✓	9.415 ✓	11.400 ✓

Aðgerðaáætlun 2023-2027

Aðgerðaáætlun er byggð á gildandi fjármálastefnu Reykjavíkurborgar sem lögð var fram við upphaf kjörtímabils. Í henni er lögð áhersla á markvissar aðgerðir í rekstri og aðhald og skýrar áherslur í fjárfestingum. Áhersla er á sókn í uppbyggingu borgarinnar til lengri tíma litið í samræmi við Græna planið og stefnumörkun þess. Skýr sýn er á græna og vaxandi borg fyrir fólk, sjálfbæran rekstur og fyrirbyggjandi aðgerðir til að lágmarka fjárhagslegar áhættur í rekstri.

Meginmarkmið í fjármálastjórn Reykjavíkurborgar 2023-2027 er:

- Að ná **jafnvægi í rekstri** A-hluta borgarsjóðs og að **veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum** standi undir fjármögnun fjárfestinga, lántökum og öðrum fjárhagslegum skuldbindingum.

Aðgerðir á tímabilinu beinast að eftirfarandi megináherslum fjármálastefnunnar:

- Að tryggja með samningum við ríkið fulla **fjármögnun á rekstri málaflokks fatlaðs fólks** í samvinnu við Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu og Samband íslenskra

sveitarfélaga, þannig að uppbygging á þjónustu við fatlað fólk til framtíðar skv. lögum nr. 38/2018 dragi ekki úr sjálfbærni í rekstri borgarinnar.

- Að fá **leiðréttingu á fjármögnun** annarra verkefna sem flust hafa frá ríkinu.
- Að ná fram **lækkun launaútgjalda** í hlutfalli af tekjum með aðhaldi í ráðningum, sameiningu starfa, forgangsröðun verkefna og/eða breytingum á þjónustu.
- Að ná fram **hagræðingu í rekstri** með því að leita hagkvæmustu leiða til rekstrar og framkvæmd þjónustu. Á það jafnt við um lögbundna og lögheimila þjónustu.
- Að **samræma innkaup** og leita hagkvæmustu lausna þar sem fagleg ábyrgð verði endurskoðuð eftir atvikum.
- Að nýta **stafræna umbreytingu** til aukinnar skilvirkni og hagræðingar.
- Að stefnumörkun í **húsnæðisuppbyggingu** nái fram að ganga, sem tryggir framboð íbúða, laðar að íbúa og eflir tekjustofna. Forgangsröðun fjárfestinga miði að þéttingu byggðar, þróunarásam Borgarlínu og uppbyggingu hverfa.
- Að **viðhaldsáætlun** mannvirkja, einkum skóla og leikskóla, nái fram að ganga.
- Að **bygging á nýjum skólum og leikskólum** verði í forgangi til að tryggja framgang stefnu um þróun borgarinnar.
- Að **hönnun og bygging mannvirkja** taki mið af grænum áherslum og hagkvæmri nýtingu fjármuna án þess að gengið sé á þjónustumarkmið málaflokka.
- Að **fjármagnsskipan** hjá B-hluta fyrirtækjum Reykjavíkurborgar verði rýnd með hliðsjón af hlutverki og framtíðaráformum fyrirtækjanna. Unnin verði áætlun um eðlilega arðsemi eigin fjár og hagkvæma samsetningu eiginfjár, skulda og skuldbindinga.
- Að beita **áhættustýringu** í ríkum mæli til að fylgjast með og tryggja að sjálfbærni-markmið borgarinnar nái fram að ganga.
- Að beita **fjárhagslegum greiningum, áhættumati og aðgerðaráætlunum** til að tryggja skilvirk viðbrögð við þróun í ytra efnahagsumhverfi borgarinnar sem hafa áhrif á fjármálamarkaði og rekstur borgarinnar.
- Að stuðla að **bættri nýting húsnæðis** með aukinni samnýtingu.
- Að fara í aðgerðir til að **bæta skattskil** m.a. í samstarfi við ríkið.

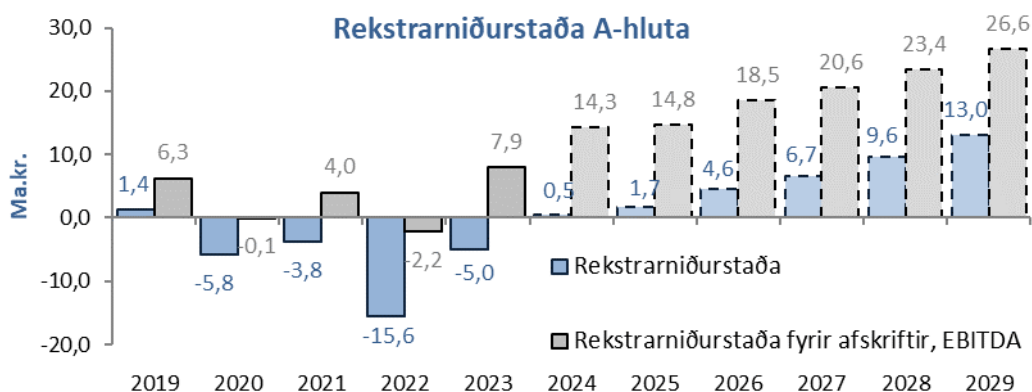
Við undirbúning að frumvarpi að fjárhagsáætlun 2025 – 2029 hefur með markvissum hætti verið unnið með ofangreindar megináherslur fjármálastefnunnar eins og áður. Helst mætti nefna:

- Að þrátt fyrir að árangur í samninginum milli ríkis og sveitarfélaga um fjármögnun **málaflokks fatlaðs fólks** hafi náðst, er enn nokkuð í land með málaflokkurinn sé fjármagnaður að fullu. Brýnt er að takast á við fjármögnun á þjónustu við börn með fjölþættan vanda og fatlað fólk sem þarf að sæta öryggisráðstöfun svo dæmi sé tekið, auk þess sem ekki liggur fyrir hvernig sveitarfélögin geti tekist á við fyrirsjáanlegar þarfir við frekari uppbyggingu húsnæðisúrræða og fjölgun NPA samninga.
- Að **ytri ráðgjafar** hafa unnið með fjármála- og áhættustýringarviði og fagsviðum borgarinnar, annars vegar við greiningu á mönnun og skipulagi í miðlægri starfsemi stoð- og fagsviða og hins vegar rýna með dýpri hætti rekstur valdra þjónustupátta innan fagsviða með það að markmiði að finna leiðir til úrbóta. Er nú unnið með niðurstöður greininga á viðeigandi sviðum.
- Að þróað hefur verið **nýtt leikskólalíkan** að fyrirmynd um grunnskólalíkanið Eddu, sem verður mikilvægt stjórnþæki fyrir leikskólastjóra, stjórnendur á skóla- og frístundasviði og aðra hagaðila sem fara sem dæmi með ráðgjöf og eftirlit með rekstri. Gert er ráð fyrir að unnt verði að taka rekstrarlíkanið í notkun við gildistöku nýrrar fjárhagsáætlunar.
- Áherslu á að **rekstrarlíkön helstu þjónustupátta** fari í markvissa rýningu með hliðsjón af þjónustu og hagkvæmri nýtingu fjármuna.

- Áherslu á að **áhættustýringu verði beitt** í ríkum mæli í nánustu framtíð við stjórn verkefna á sviði borgarþróunar og fjárfestinga.
- Að náð verði fram **gagnsæi og ávinningi af stafrænni umbreytingu** með innleiðingu á nýju rekstrarlíkani þjónustu- og nýsköpunarsviðs.

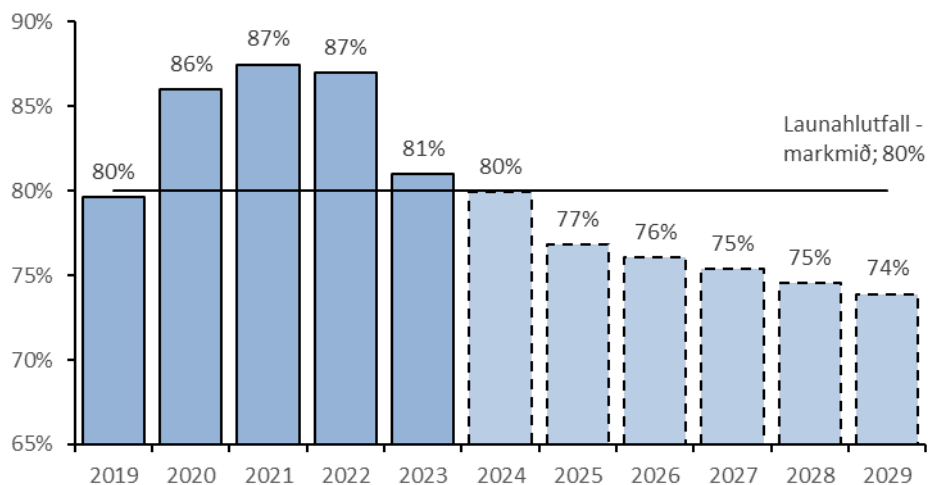
MEGINNIÐURSTÖÐUR FJÁRHAGSÁÆTLUNAR A-HLUTA

Hér á eftir eru raktar meginniðurstöður fjárhagsáætlunar A-hluta fyrir árin 2024 og fimm ára áætlunar 2025-2029 á breytilegu verðlagi í myndum og töflum.

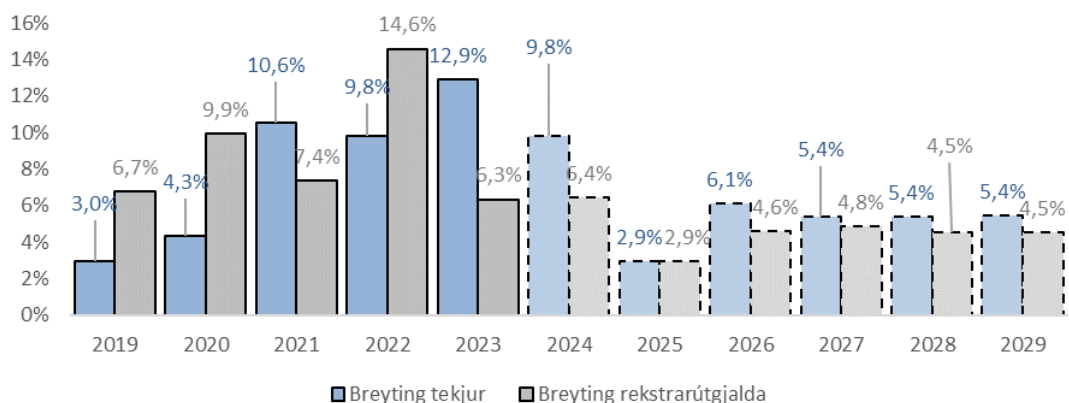
- Rekstrarniðurstaða A-hluta síðustu ár hefur litast af óstöðugleika í efnahagsumhverfinu og vanfjármögnun ríkisins á málaflokki fatlaðs fólks. Útkomuspá gerir ráð fyrir 5,5 ma.kr. viðsnúningi frá árinu 2024 og að niðurstaðan verði 531 m.kr. afgangur. Árið 2025 er gert ráð fyrir 1,7 ma.kr. jákvæðri rekstrarniðurstöðu sem fer síðan batnandi út áætlunartímabilið til samræmis við markmið fjármálastefnu.
- Batnandi rekstrarafkomu má m.a. rekja til árangurs af aðgerðaráætlun borgarinnar til að mæta hallarekstri. Enn er talsvert um áskoranir í rekstrarumhverfi fagsviða og því er mikilvægt að gætt sé aðhalds í rekstri og fjármunum forgangsraðað á grunni lögskyldra verkefna.
- Þrátt fyrir að samið hafi verið um viðbótarfjármagn til málaflokks fatlaðs fólks vantar enn talsvert upp á fulla fjármögnun hans. Á meðan svo er setur það borginni verulegar skorður til að takast á við framtíðar uppbyggingu í málaflokkum og aðra framþróun í rekstri.

Hlutfall launakostnaðar

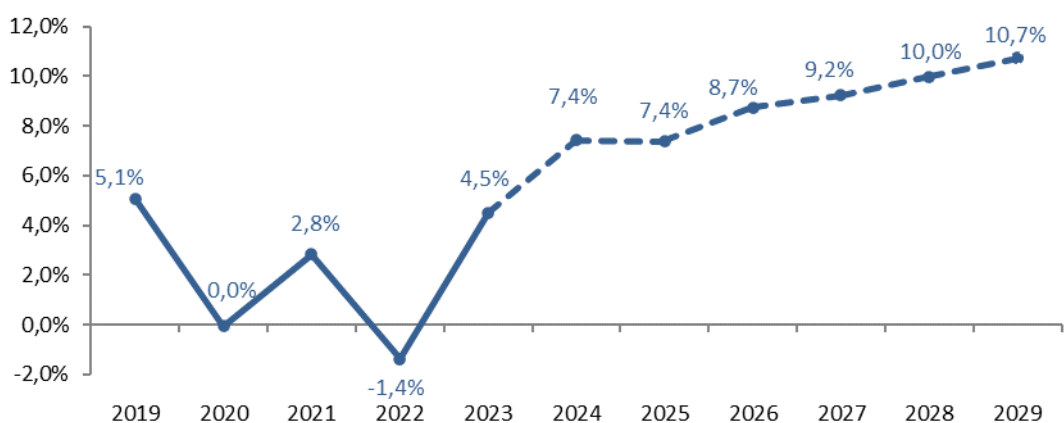
- Gert er ráð fyrir að markmiðum um launahlutfall verði náð árið 2024 sem er ári fyrr en gert var ráð fyrir í fjármálastefnunni.
- Árin 2025 til 2029 er gert ráð fyrir að launahlutfallið verði á bilinu 74%-77%. Mikilvægt er að halda launahlutfalli borgarinnar innan við 80% til að tryggja sjálfbærni rekstrar.

Rekstrartekjur og rekstrarútgjöld

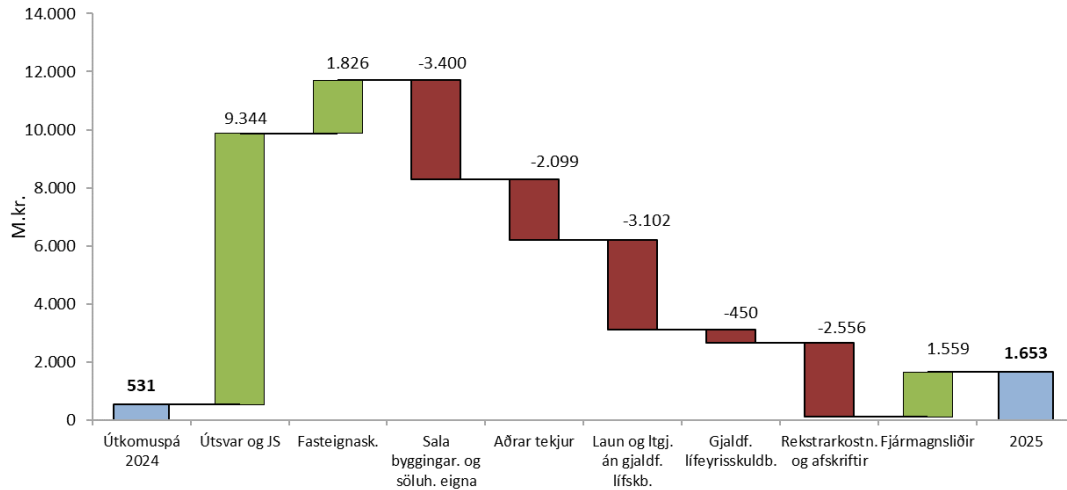
- Eftir þungt rekstrarár 2022 hefur orðið viðsnúningur í rekstri A-hluti en árið 2024 er gert ráð fyrir að vöxtur rekstrarútgjalda verði töluvert undir vexti tekna annað árið í röð.
- Í áætlun 2025-2029 er gert ráð fyrir meira jafnvægi milli aukningu tekna og gjalda sem má m.a. rekja til aðhalds í rekstri A-hluta.

Framlegð (EBITDA) sem hlutfall af tekjum

- Framlegð A-hluta var lág tímabilið 2020 til 2023. Í útkomuspá ársins 2024 er gert ráð fyrir að framlegðin verði 7,4%.
- Gert er ráð fyrir að framlegðin styrkist á áætlunartímabilinu og verði komin yfir 9% árið 2027.
- Sterk framlegð er mikilvæg til að hægt sé að standa undir fjármagnskostnaði, fjárfestingum og afborgunum.

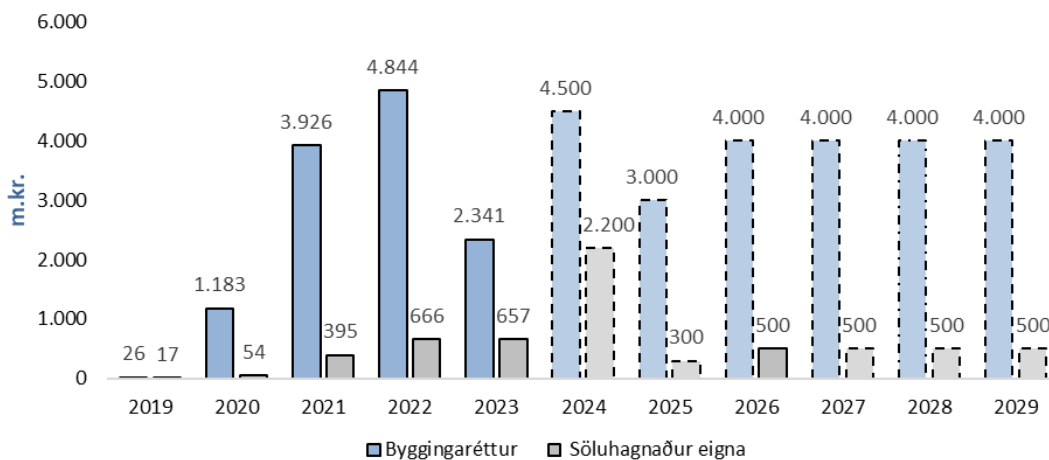
Rekstrarniðurstaða A-hluta frá útkomuspá 2024 til áætlunar 2025

Myndin sýnir breytingar á helstu tekju- og útgjaldaliðum rekstrar á milli ára og leiðir út niðurstöðu ársins 2025 m.v. 2024.

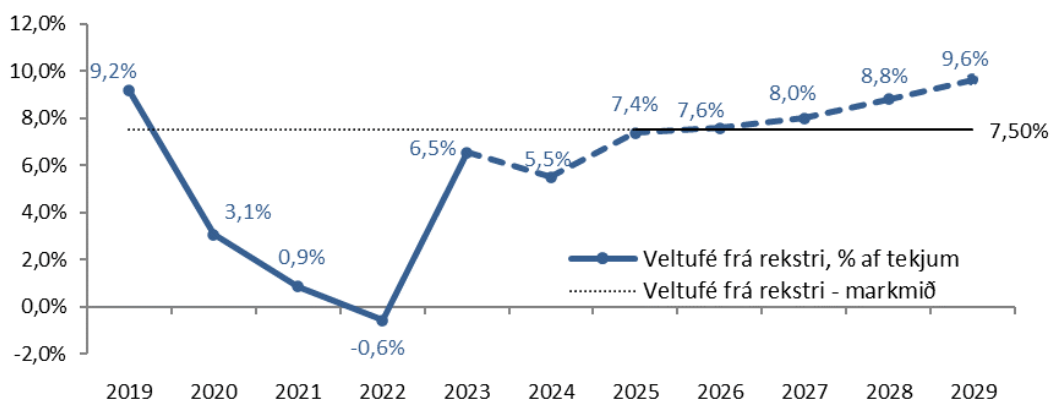
- Á milli áráanna 2024 og 2025 er gert ráð fyrir að útsvars- og jöfnunarsjóðstekjur hækki um 9,3 ma.kr. og að fasteignaskattar hækki um 1,8 ma.kr. Á móti er gert ráð fyrir að launaútgjöld og annar rekstrarkostnaður hækki um 5,7 ma.kr. Þá er gert ráð fyrir minni öðrum tekjum og tekjum vegna sölu byggingaréttar og sölu eigna.

Tekjur af sölu byggingaréttar og söluhagnaður eigna A-hluti

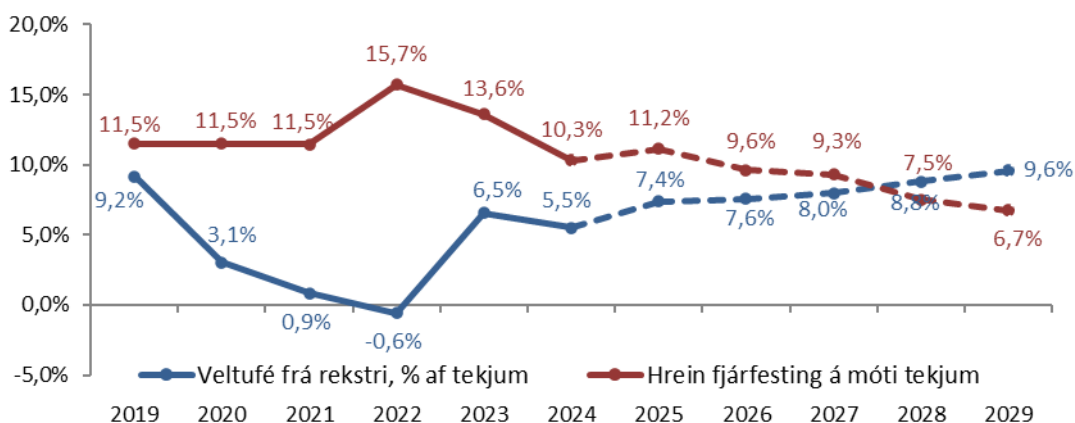
- Árið 2025 er gert ráð fyrir að tekjur af sölu byggingaréttar nemi 3 ma.kr. en hækki svo í 4 ma.kr. út áætlanatímabilið.
- Gert er ráð fyrir að söluhagnaður eigna verði 300 ma.kr. árið 2025 og 500 m.kr. á ári tímabilið 2026 til 2029.

Veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum, A-hluti

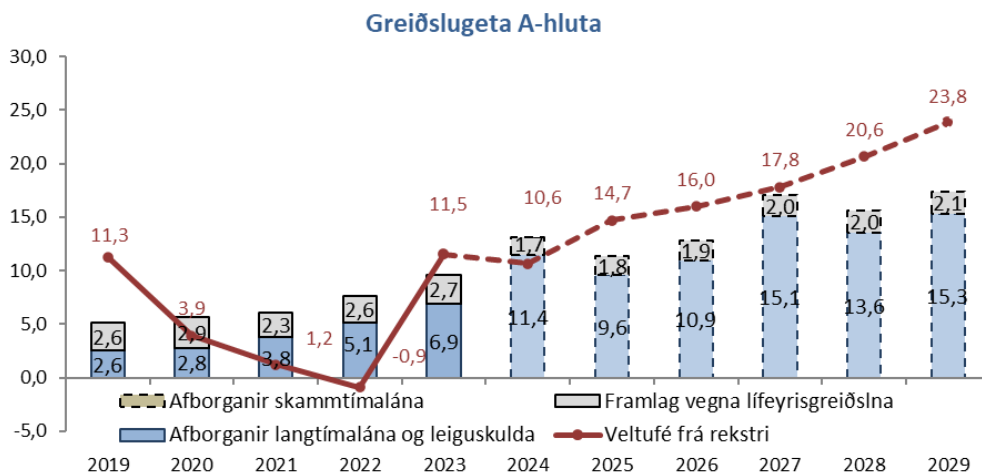

- Veltufé frá rekstri lækkaði mikið árin 2020-2022. Viðsnúningur var árið 2023 þegar hlutfall veltufjár frá rekstri á móti tekjum hækkaði í 6,5%.
- Í frumvarpi að fimm ára áætlun er gert ráð fyrir að ná meira jafnvægi í útgjöldum með aðhaldi í rekstri í samræmi við fjármálastefnuna. Þannig er gert ráð fyrir að markmið um 7,5% veltufé frá rekstri á móti tekjum náist frá og með árinu 2026.

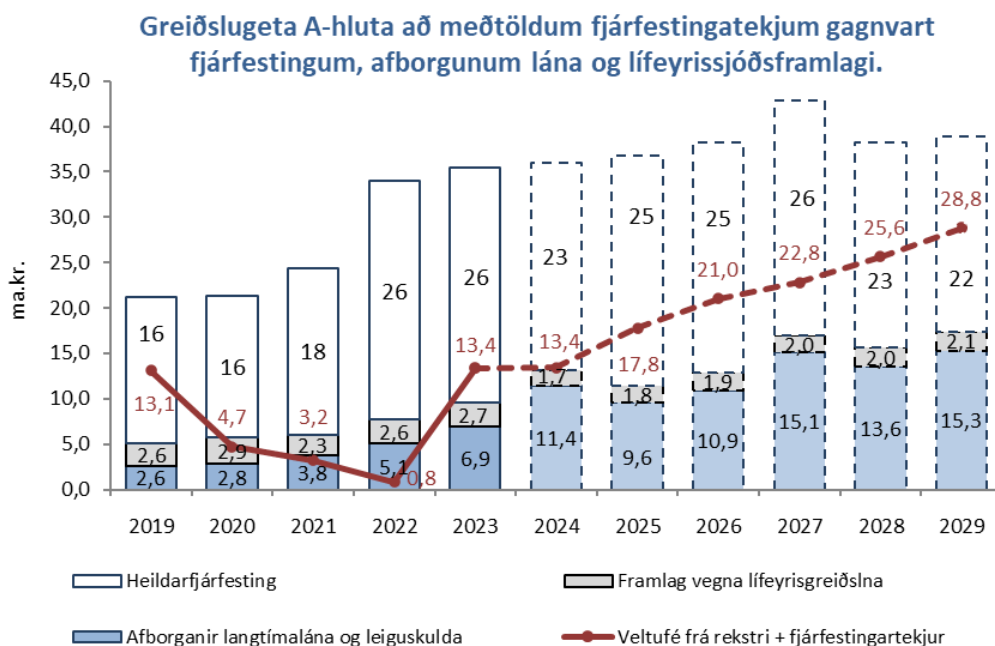
Veltufé frá rekstri og hrein fjárfesting, % af tekjum, A-hluti

- Hrein fjárfesting (fjárfesting að frádrögnum gatnagerðargjöldum) sem hlutfall af tekjum er áætluð 11,2% af tekjum árið 2025.
- Árin 2025-2029 dregur saman með veltufé frá rekstri og nettó fjárfestingum og árið 2028 er gert ráð fyrir að veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum verður komið yfir nettó fjárfestingar. Endurspeglar það að reksturinn er í auknum mæli að fjármagna fjárfestingar og þörfin fyrir lántökur minnkar.
- Til lengri tíma er nauðsynlegt að veltufé frá rekstri sé sterkt til að mæta afborgunum langtímalána og standa undir fjárfestingarþörf.

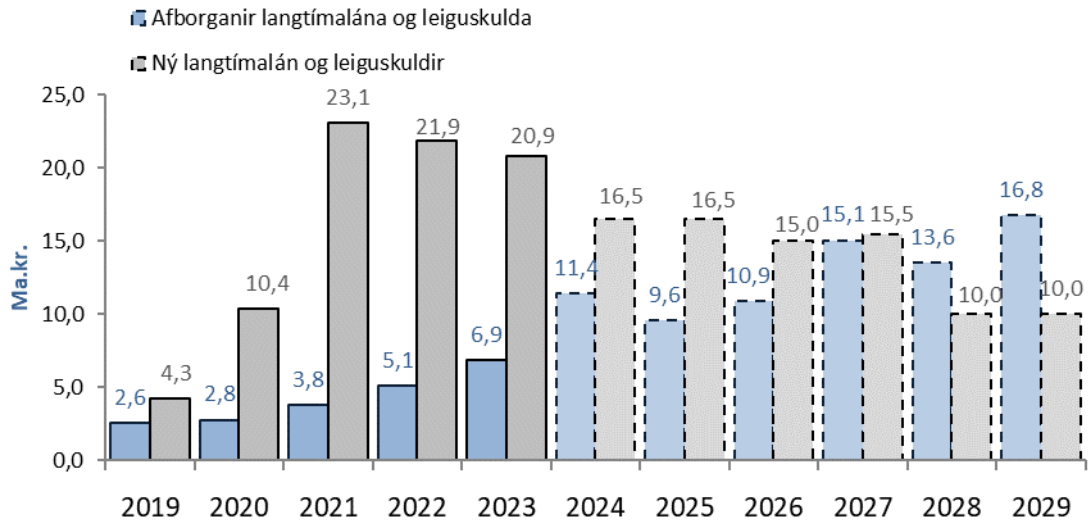

- Á myndinni er lýst veltufé frá rekstri í samanburði við samningsbundnar afborganir lána, leigu- og lífeyrisskuldbindingar.
- Í útkomuspá 2024 er gert ráð fyrir að veltufé frá rekstri dugi ekki eitt og sér fyrir afborgunum sem rekja má til endurfjármögnunar skammtímaláns sem tekið var árið 2021 til þriggja ára.
- Í fjármálastefnu er gert ráð fyrir að veltufé frá rekstri standi undir afborgunum af lánum og lífeyrisskuldbindingum frá og með árinu 2025.
- Sterkt veltufé frá rekstri er nauðsynlegt til að draga úr lausafjánhættu.

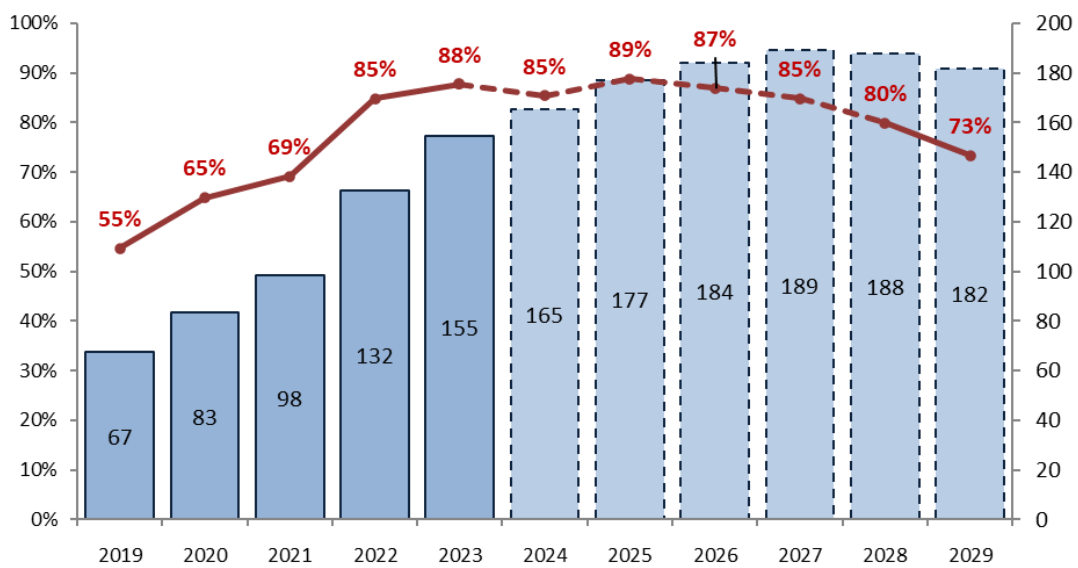
- Myndin lýsir greiðslugetu A-hluta þ.e. veltufé frá rekstri að meðtöldum fjárfestingatekjum gagnvart fjárfestingum, afborgunum lána og lífeyrissjóðsframlagi.
- Myndin endurspeglar þörf fyrir lántökur. Frá og með árinu 2025 er gert ráð fyrir að lántaka verði undir viðmiði fjármálastefnu (70%) og nemi 65% af fjárfestingum.

Lántaka og afborganir

- Á áætlunartímabilinu 2025 til 2029 er gert ráð fyrir lækkandi lántöku og að árin 2027 til 2029 verði afborganir langtímaskulda umfram ný langtímalán.

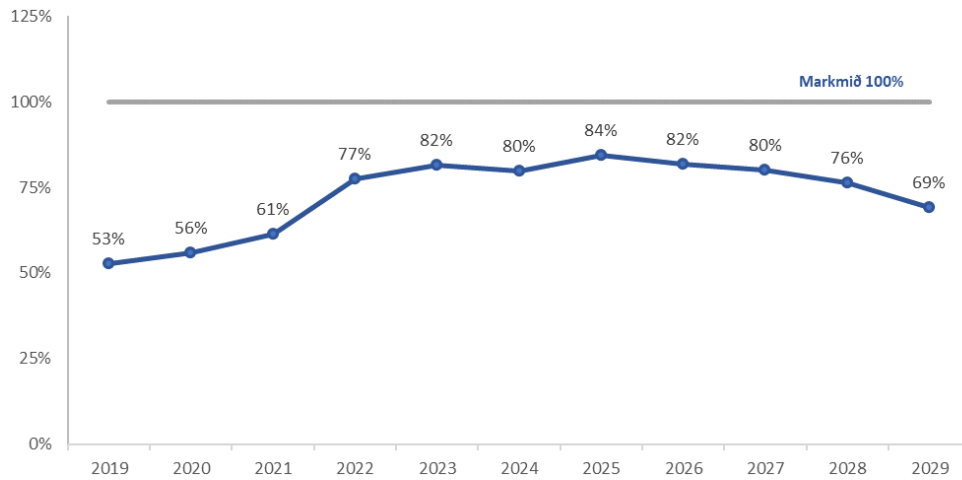
Hreinar skuldir og skuldbindingar, ma.kr. og % af tekjum

Hreinar skuldir og skuldbindingar eru skilgreindar sem heildarskuldir og skuldbindingar að fráðregnum veltufjármunum og langtímakröfum. Hreinar skuldir lýsa þannig skuldastöðu A-hluta þegar tekið hefur verið tillit til peningalegra eigna.

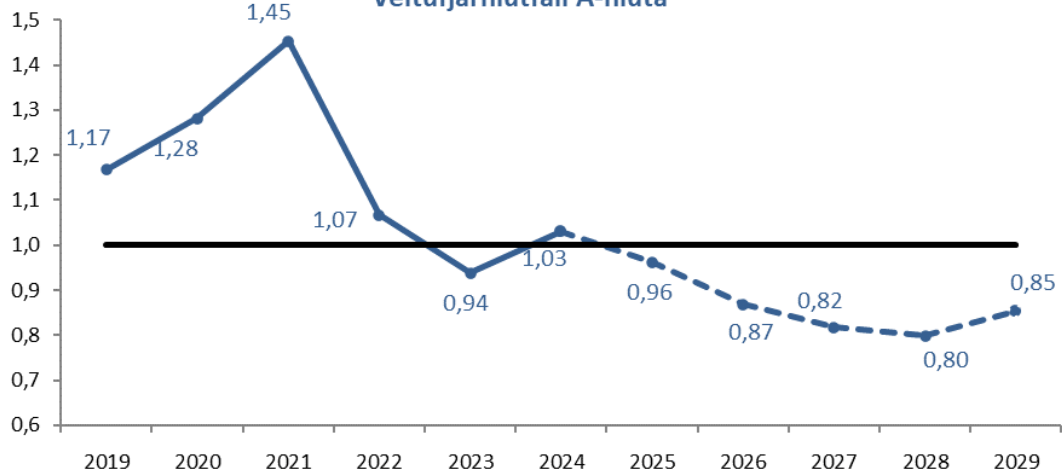
- Gert er ráð fyrir að hreinar skuldir og skuldbindingar sem hlutfall af tekjum nái hámarki árið 2025 og fari síðan lækkandi út áætlunartímabilið.

Skuldaviðmið A-hluta

- Skuldaviðmið A-hluta er undir 100% markmiði fjármálastefnu allt áætlunartímabilið.

Veltufjárhlutfall A-hluta

Veltufjárhlutfall er reiknað sem hlutfall veltufjármuna á móti skammtímaskuldum og sýnir hæfi til að inna af hendi greiðslur á næstu tólf mánuðum.

- Æskilegt er að veltufjárhlutfall sé yfir 1,0. Veltufjárhlutfall undir 1,0 kann að endurspeglar mikilvægi þess að endurskipuleggja lántökur til að tryggja sjóðstreymi.

4. HELSTU FORSENDUR UM REKSTUR A-HLUTA

FORSENDUR UM FJÁRHEIMILDIR FAGSVIÐA

Fjárheimildir fagsviða í A-hluta fyrir árið 2025 taka mið af eftirfarandi forsendum um breytingar frá fyrra ári:

- Gjaldskrár vegna þjónustugjalda hækka að jafnaði um 3,5%, en sú hækkun tekur mið af stuðningsyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar og Sambands Íslenskra sveitarfélaga vegna kjarasamninga í mars 2024 og gerð var til að greiða fyrir langtímakjarasamningum á vinnumarkaði. Gjaldskrár á umhverfis- og skipulagssviði endurspeglar raunkostnað í samræmi við lög og áherslur borgarinnar.
- Innri leiga hækkar um 3,75% til samræmis við áætlaða hækkun vísitölu neysluverðs til verðtryggingar, er þá ótalin hækkun vegna magnbreytinga. Aðrar innri gjaldskrár hækka í samræmi við launa- og verðlagsforsendur rammaúthlutunar.
- Launakostnaður málaflokka hækkar alla jafna í samræmi við mat á þekktum kjarasamningsbundnum launahækkunum. Samið var við stóran hóp starfsmanna Reykjavíkurborgar fyrr á árinu en enn ríkir óvissa vegna kjarasamninga kennara sem ekki er búið að ganga frá samningum við.
- Búið er að verðbæta allan annan rekstrarkostnað sviða um 3,20% í samræmi við forsendur um verðlagsþróun við rammaúthlutun.
- Fjárheimildir skóla- og frístundasviðs breytast í samræmi við breytingar á fjölda nemenda í grunnskólum, leikskólum, frístundaheimilum og frístundaklúbbum.
- Fjárheimildir til borgarrekinnar grunnskóla eru byggðar á úthlutunarlíkani Eddu.
- Fjárheimildir annarra fagsviða breytast einkum vegna þjónustuaukningar og nýrra verkefna sem fóru af stað á árinu.

LANGTÍMAÁÆTLUN 2026-2029

Langtímaáætlun tímabilsins 2026-2029 er lögð fram og birt á breytilegu verðlagi hvers árs. Forsendur langtímaáætlunar eru samkvæmt þjóðhagsspá Hagstofu Íslands, frá apríl 2024, og eru helstu forsendur í meginatriðum eftirfarandi:

- Útsvarstekjur hækka í samræmi við forsendur um *þróun launa, verðlags, vinnumagns og atvinnuleysis* þar sem m.a. er tekið mið af þjóðhagsspá Hagstofu.
- Fasteignagjaldatekjur hækka í samræmi við *áætlaða þróun fasteignaverðs og áætlaða húsnæðisaukningu*.
- Jöfnunarsjóðstekjur hækka með sama hætti og útsvarstekjur.
- Tekjur af sölu byggingaréttar haldast fastar út áætlunartímabilið.
- Gert er ráð fyrir að tekjur af gatnagerðargjöldum aukist á áætlunartímabilinu vegna markmiða sem sett hafa verið um að gjaldtakan standi í ríkara mæli undir uppbyggingu gatnainnviða.
- Gjaldskrártekjur hækka í samræmi við forsendur um breytingu á *vísitölu neysluverðs og launavísitölu*.
- Launakostnaður málaflokka hækkar í samræmi við forsendur um breytingu á launavísitölu.
- Annar rekstrarkostnaður er verðbættur.
- Breyting lífeyrisskuldbindingar er í samræmi við *reiknilíkan* um þróun skuldbindinga og þróun eigna Lífeyrissjóðs starfsmanna Reykjavíkurborgar (LsRb).
- Afskriftir taka *magnbreytingum* í samræmi við fjárfestingar á tímabilinu og áætlun um hvenær mannvirki verða tekin í notkun.
- Fjármagnsliðir taka breytingum í samræmi við *vísitölu neysluverðs* eftir því sem við á, þróun skulda, arðgreiðslna og ábyrgðargjalds.

Útgjaldaáætlun A-hluta fyrir tímabilið 2026-2029 tekur mið af áætlun 2025 og væntum skuldbindingum fagsviða til lengri tíma litið, magn- og verðþróun. Gert er ráð fyrir að rekstrarútgjöld skóla- og frístundasviðs þróist í samræmi við spá um fólksfjölgun á tímabilinu og að fjöldi barna í grunnskólum, leikskólum og frístundaheimilum þróist með sama hætti. Miðað er við meðalútgjöld á barn skv. áætlun árið 2025.

Teknar eru inn áætlaðar skuldbindingar fagsviða vegna uppbyggingar og framkvæmda.

Gert er ráð fyrir að fjárhagsaðstoð taki mið af breytingum á fjölda notenda og að útgjöld vegna sérstaks húsnæðisstuðnings aukist með auknum fjölda félagslegra íbúða í borginni.

Bæði útgjalda og tekjuáætlun taka mið af fjármálastefnu A-hluta og þeim markmiðum sem þar eru sett.

Vakin er athygli á því að áætlun tímabilsins 2026 – 2029 felur ekki í sér skuldbindandi ákvörðun borgarstjórnar. Í fimm ára áætlun endurspeglast markmiðasetning A-hluta í fjármálum og einnig þær skuldbindingar sem felast í fjárfestingum, þörfum og áherslum fagsviða varðandi einstaka málaflokka.

JÖFNUNARSJÓÐUR

Á árinu 2025 er áætlað að útsvarsgreiðslur nemi 140,8 ma.kr. Af því greiðist 20,8 ma.kr. beint í Jöfnunarsjóð sveitarfélaga. Af þessum 20,8 ma.kr. fara 7,2 ma.kr. að stærstum hluta í jöfnunaraðgerðir vegna reksturs grunnskóla samkvæmt ákveðnum úthlutunarreglum. Reykjavíkurborg nýtur ekki jöfnunarframlaga vegna grunnskóla. Jafnframt er 13,5 ma.kr. úthlutað til sveitarfélaga vegna reksturs málaflokks fatlaðs fólks.

Áætlun borgarinnar um framlög frá Jöfnunarsjóði á árinu 2025 tekur mið af þeim áætlunum sjóðsins sem liggja þegar fyrir. Önnur framlög eru framreiknuð samkvæmt forsendu um hækkun tekjuskattstofns á grundvelli framlaga fyrir árið 2024. Þannig er gert ráð fyrir að greiðslur á árinu 2025 verði um 16,8 ma.kr. Þá er gert ráð fyrir framlagi á árinu 2025 vegna þátttöku ríkisins í gjaldfrjálsum skólamáltíðum.

Áætlun 2025-2029 gerir ráð fyrir að þessar greiðslur fylgi áætlun borgarinnar um útsvarstekjur fyrir tímabilið.

LAUNAKOSTNAÐUR

Enn er óvissa er um niðurstöðu kjarasamninga vegna fjárhagsársins 2025 og næstu ára. Samið hefur verið um flesta kjarasamninga á almennum vinnumarkaði og stóran hluta kjarasamninga opinberra starfsmanna. Enn á þó eftir að semja við kennarastéttina og aðra háskólamenntaða opinbera starfsmenn og eru sum stéttarfélag með kröfur umfram það sem samið var um á almenna markaðnum. Í áætlun fyrir árið 2025 er gert ráð fyrir að launaútgjöld Reykjavíkurborgar nemi 109 ma.kr. Launaútgjöld eru um 77% af áætluðu útsvari og jöfnunarsjóðstekjum en hlutfallið fer lækkandi eftir því sem líður á áætlunartímabilið.

Í fimm ára áætlun er gert ráð fyrir magnbreytingum vegna aukinnar þjónustu á sviðunum sem hefur áhrif á launakostnaðinn. Áætlaðar magnbreytingar á skóla- og frístundasviði byggjast á forsendum um breytingu á fjölda barna í grunnskólum og frístundaheimilum þar sem mannfjöldaspá Hagstofu er höfð til hliðsjónar. Magnbreytingar í leikskólum taka mið af uppbyggingu nýrra leikskólaplássá.

LÍFEYRISSKULDBINDINGAR A-HLUTA

Breyting á áfallinni lífeyrisskuldbindingu Reykjavíkurborgar vegna R-deildar Brúar lífeyrissjóðs (áður Lífeyrissjóðs starfsmanna Reykjavíkurborgar (LsRb)) er færð til tekna eða gjalda í rekstrarreikningi borgarinnar. R-deild Brúar lífeyrissjóðs er lokaður sjóður sem ekki hefur tekið við nýjum sjóðfélögum frá árinu 1998. Breyting lífeyrisskuldbindingar er reiknaður liður sem metinn er skv. tryggingarfræðilegu uppgjöri á ári hverju og hefur þannig aðeins áhrif á rekstrarniðurstöðu A-hluta en ekki handbært fé.

Breyting á áfallinni lífeyrisskuldbindingu vegna LsRb - forsendur	2025	2026	2027	2028	2029
Vísitala lífeyrisskuldb. f. opinbera starfsm.	6,0%	5,0%	4,3%	4,1%	4,1%
Vísitala neysluverðs	5,0%	3,2%	2,7%	2,5%	2,5%
Ávöxtunarkrafa HFF34 skuldabréfaflokksins	4,51%	4,51%	4,51%	4,51%	4,51%

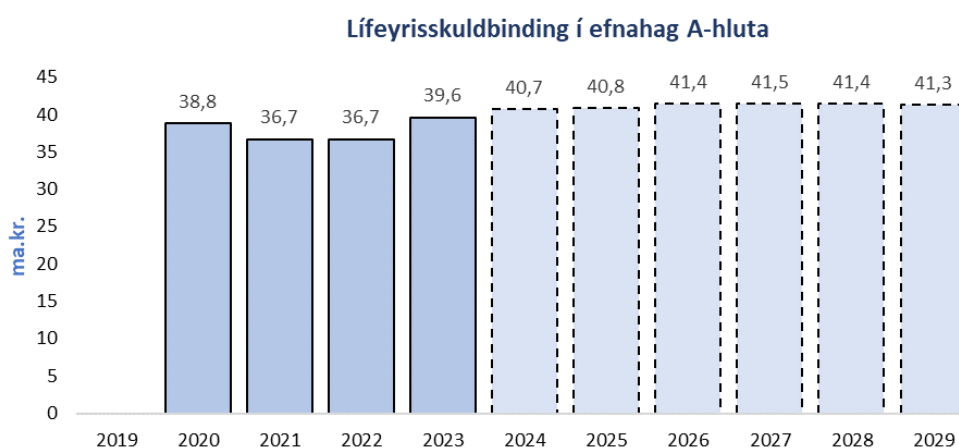
Helstu þættir sem hafa áhrif á lífeyrisskuldbindingu R-deildar Brúar er þróun launavísitölu opinberra starfsmanna (reiknuð af Hagstofu Íslands), þróun vísitölu neysluverðs og ávöxtunarkrafa HFF34 skuldabréfaflokksins á markaði. Þannig hækkar lífeyrisskuldbindingin um 1.268 m.kr. við 1%-stigs hækkun launavísitölu opinberra starfsmanna en lækkar um 922 m.kr. við 1%-stigs hækkun vísitölu neysluverðs vegna jákvæðra áhrifa á eignir sjóðsins. Þá lækkar lífeyrisskuldbindingin um 617 m.kr. við 1%-stigs hækkun ávöxtunarkröfu HFF34 en krafan hefur áhrif á verðmæti skuldabréfa sem lögð voru inn í sjóðinn í kjölfar sölu á hlut Reykjavíkurborgar í Landsvirkjun.

Áætlað er að gjaldfærsla vegna R-deildar Brúar verði nokkuð stöðug tímabilið 2025-2029. Til viðbótar við gjaldfærslu vegna lífeyrisskuldbindingar R-deildar eru gjaldfærðar um 385 m.kr. vegna uppgjörs við A-deild Brú lífeyrissjóð sem fór fram árið 2017. Er um að ræða fyrirframgreiðslur í varúðarsjóð sem gjaldfæra skal á 20 árum og lífeyrisaukasjóð sem skal gjaldfæra á 30 árum.

Áætluð gjaldfærsla lífeyrisskuldbindinga í rekstri A-hluta	2025	2026	2027	2028	2029
Breyting á áfallinni lífeyrisskuldbindingu vegna LsRb	2.550	2.150	2.100	2.100	2.050
Gjaldfærsla vegna Brú	385	385	385	385	385
Gjaldfærsla í rekstri	2.935	2.535	2.485	2.485	2.435

Til að tryggja að heildarskuldbindingar vegna R-deildar verði í jafnvægi við heildarskuldbindingar sjóðsins til framtíðar endurgreiðir borgarsjóður tiltekinn hundradshluta af útgjöldum hans til lífeyrisgreiðslna. Borgarstjórn ákveður hundradshlutann sem tekur mið af tryggingafræðilegu mati. Er hlutfallið í dag 74% og stendur lífeyrissjóðurinn þannig undir 26% af greiddum lífeyri. Þá greiðir Reykjavíkurborg 180 m.kr. á ári til lífeyrissjóðs Brúar vegna bakabyrgðar Reykjavíkurborgar á sjóðfélögum A-deildar sem voru 60 ára eða eldri þann 1. júní 2017 við gildistöku laga um samræmingu lífeyrisréttinda á almennum og opinberum markaði. En réttindi hópsins breyttust hvorki til hækkunar eða lækkunar.

Eftirfarandi mynd sýnir hvernig lífeyrisskuldbinding í efnahagsreikningi A-hluta hefur þróast síðustu fimm ár ásamt spá um þróun næstu fimm ár. Gert er ráð fyrir að lífeyrisskuldbindingar borgarinnar séu að ná ákveðnu jafnvægi og að á næstu árum muni niðurgreiðsla þeirra hefjast.

ARÐUR OG ÁBYRGÐARGJALD

Í meðfylgjandi töflu eru sýndar forsendur fjárhagsáætlunar 2025 og fimm ára áætlunar 2025-2029 um greiðslu arðs og ábyrgðargjalds frá B-hluta fyrirtækjum til A-hluta borgarinnar, byggt á áætlunum B-hluta fyrirtækja.

Arður og ábyrgðargjald (mkr)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Orkuveita Reykjavíkur	5.612	6.080	6.080	6.233	6.388	6.548
Faxaflóahafnir	65	492	450	446	455	551
Malbikunarstöðin Höfði	0	0	0	100	150	200
Lánasjóður sveitarfélaga	0	0	0	0	0	0
Samtals arðgreiðslur	5.677	6.572	6.530	6.778	6.993	7.298
Ábyrgðargjald - OR	360	219	157	113	113	113
Arður og ábyrgðargjald	6.037	6.791	6.686	6.891	7.105	7.411

Gert er ráð fyrir arðgreiðslum frá Orkuveitu Reykjavíkur og Faxaflóahöfnum í samræmi við áætlanir félaganna. Arðgreiðslurnar eru háðar því að arðgreiðsluskilyrði séu uppfyllt. Ekki er gert ráð fyrir arðgreiðslum frá Lánasjóði sveitarfélaga en að Malbikunarstöðin Höfði greiði arð á árunum 2027-2029. Jafnframt er gert ráð fyrir tekjum af ábyrgðargjaldi frá Orkuveitu Reykjavíkur í samræmi við mat óháðs aðila á lánskjörum, með og án eigendaábyrgðar, með tilliti til höfuðstóls gjaldskyldra skuldbindinga á hverjum tíma fyrir sig.

FÉLAGSLEGT LEIGUHÚSNÆÐI, STOFNFRAMLÖG OG HÚSNÆÐISSTUÐNINGUR

Reykjavíkurborg hefur undanfarin ár stutt við uppbyggingu á félagslegu leiguhúsnæði. Á árinu 2024 er gert ráð fyrir að Félagsbústaðir fjölgi félagslegum leiguíbúðum um 50. Í fimm ára áætlun Félagsbústaða er gert ráð fyrir að fjölgunin á árunum 2025-2029 nemi 375 íbúðum.

Fjöldun leigueininga	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Samtals 2025-2029
Almennar íbúðir	42	75	75	75	75	75	375
Sértækt húsnæði	7	12	14	19	18	12	75
Önnur rými VEL	1	2	2	3	3	2	12
Samtals	50	89	91	97	96	89	462

Reykjavíkurborg hefur enn fremur falið Félagsbústöðum uppbyggingu á búsetuúrræðum fyrir fatlað fólk með utankjarnaíbúðum, þjónustuíbúðum og sértækum búsetuúrræðum. Allt í allt er gert ráð fyrir 75 íbúðum vegna sértækra búsetuúrræða og þjónustuíbúða. Talning miðar við árið sem áætlað er að leigueiningar verði teknar í notkun.

Gert er ráð fyrir að Félagsbústaðir hafi um 3.150 íbúðir (íbúðaeiningar) til leigu í lok árs 2024. Gangi gildandi fimm ára áætlun félagsins eftir fjölgar leiguíbúðum um 462 í 3.612 íbúðir í lok árs 2029. Forsendur þess að fjöldun íbúða gangi eftir er að veitt verði stofnframlög til kaupanna. Einnig að framboð á eignum verði nægjanlegt og hagstæð lánsfjármögnun fáist.

Í áætlun Félagsbústaða hf. er gert ráð fyrir að á yfirstandandi ári verði stækkun eignasafnsins að stærstum hluta fjármögnuð 12% með stofnframlögum frá Reykjavíkurborg, 18% með stofnframlögum frá ríki og 70% eftirstöðvar verði fjármagnaðar með lántöku.

Fyrstu stofnframlög til almennra íbúða voru samþykkt í borgarráði í lok árs 2016 og hefur þeim verið úthlutað á hverju ári síðan. Í töflunni hér að neðan er sýnd dreifing stofnframlaga á lögaðila 2016-2024. Samtals er búið að veita 8.945 m.kr. í stofnframlög á þessu tímabili. Neðsta línan sýnir stofnframlög sem eru samþykkt en ekki komin til framkvæmda. Í fimm ára áætlun er gert ráð fyrir að stofnframlög borgarinnar verði um 5.210 m.kr. þar af um 1.415 m.kr. árið 2025 og 1.070 m.kr. árið 2026.

í mkr	2016-2024
Bjarg	3,421
Félagsbústaðir	2,700
Nauthólsv 83 / námsmannaíbúðir	326
Nauthólsv 85 / námsmannaíbúðir	348
Nauthólsv 87 / námsmannaíbúðir	491
Brynja	856
Byggingarfélag námsmanna hses	177
Stakkahlíð hses	344
Leigufélag aldraðra hses	204
Arrún íbúarfélag hses.	50
Andrastaðir	28
Samtals	8,945
Stofnframlög - utan efnahags	1,433

SALA BYGGINGARÉTTAR, SALA EIGNA OG GATNAGERÐARGJÖLD

Útkomuspá ársins 2024 gerir ráð fyrir að tekjur af sölu byggingaréttar nemi 4,5 ma.kr. og tekjur af sölu eigna nemi 3,8 ma.kr. Tekjur af gatnagerðargjöldum eru 2,8 ma.kr. skv. útkomuspá.

Í aðalskipulagi er m.a. lögð áhersla á þéttingu byggðar og miðar deiliskipulag þéttingarreita að byggingu fjölbýlishúsa og fjöleignarhúsa með fjölbreytilegri samsetningu íbúða sem þjóna ólíkum hópum og styðja þannig við húsnæðisstefnu Reykjavíkurborgar. Á þéttingarreitum er gert ráð fyrir blandaðri byggð íbúða og atvinnurekstrar þar sem verslun og þjónusta sem þjónar íbúum verði á jarðhæð. Framkvæmdum miðar vel áfram í Vogabyggð, Ártúnshöfða og á Kirkjusandi þar sem rís blönduð byggð og sama á við um fjölmarga smærri þéttingareiti þar sem aukið byggingarmagn og breytt nýting hefur verið heimiluð.

Fyrstu lóðunum í Bryggjuhverfi III, Bryggjuhverfi vestur, var úthlutað á árinu 2019 og gert er ráð fyrir að úthluta nýjum lóðum á árinu 2025. Jafnframt er gert ráð fyrir að úthluta lóðum við Völvufell, Arnarbakka og á Kjalarnesi við Brautarholtsveg og Bronsslétu á árinu 2025. Eins er gert ráð fyrir úthlutun lóðar fyrir Þjóðarhöll.

Framkvæmdum miðar vel áfram í Vogabyggð þar sem iðnaðarsvæði við Elliðavog færist í nýjan búning með blandaðri byggð íbúða og þrífalegri atvinnustarfsemi. Byrjað er á nýju hverfi á Ártúnshöfða og við Elliðavog. Þar er áætluð uppbygging á svæðum 1 og 2, þar sem er gert ráð fyrir allt að 3.800 íbúðum í bland við atvinnustarfsemi og blómlegt borgarlíf.

Nokkuð framboð lóða undir atvinnurekstur er á Esjumelum auk þess sem möguleikar eru varðandi uppbyggingu atvinnustarfsemi á Hólmsheiði.

Á árinu 2025 er fyrirhugað að sala eigna skili um 0,3 ma.kr. söluhagnaði en gert er ráð fyrir að boðnar verði til sölu á árinu eignir sem Reykjavíkurborg hefur eignast vegna skipulagsmála eða ekki er þörf á vegna starfsemi borgarinnar.

Gert er ráð fyrir að tekjur af gatnagerðargjöldum verði 3,1 ma.kr. á árinu 2025 þar sem m.a. er horft til markmiða um að gjaldtakan standi í ríkara mæli undir uppbyggingu gatnainnviða. Gert er ráð fyrir tekjum af gatnagerðargjöldum vegna uppbyggingarreita þar sem byggingaréttur er nú þegar í eigu þriðja aðila, er þar helst að nefna Ártúnshöfða, Vogabyggð, Kirkjusand og Orkureit.

Eftirfarandi tafla sýnir áætlun um tekjur af sölu fasteigna, sölu byggingaréttar og innheimtu gatnagerðargjalda út áætlunartímabilið:

Tekjur af sölu fasteigna, byggingarréttar og innheimtu gatnagerðargjalda	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Sala byggingarréttar	4.500	3.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Gatnagerðargjöld	2.800	3.100	5.000	5.000	5.000	5.000
Söluverð eigna	3.858	300	500	500	500	500

FJÁRFESTINGAR

Útkomuspá fyrir árið 2024 gerir ráð fyrir að fjárfestingar nemi um 22,8 ma.kr. og í áætlun 2025 er gert ráð fyrir að fjárfestingar nemi 25,3 ma.kr. Eftirfarandi tafla sýnir fjárfestingaráætlun út áætlunartímabilið.

Fjárfestingar	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	20.855	24.275	24.463	25.047	22.110	21.080
Fjárfesting í óefnislegum eignum	1.912	1.070	885	715	548	468
	22.767	25.345	25.348	25.762	22.658	21.548

Á næstu fimm árum eru væntingar um að verulegur hluti af fjárfestingu Reykjavíkurborgar verði grænar fjárfestingar og dragi þar með úr losun gróðurhúsalofttegunda með vistvænum byggingum og með því að stuðla að orkuskiptum í samgöngum og styðja grænan vöxt til samræmis við umhverfis- og auðlindastefnu Reykjavíkurborgar.

LÁNTÖKUR OG ÞRÓUN FJÁRMAGNSKOSTNAÐAR

Reykjavíkurborg gerir ráð fyrir að samanlögð lántaka 2025-2029 verði 65,5 ma.kr. og að handbært fé í lok tímabilsins verði um 11,0 ma.kr. Í fimm ára áætlun er gert ráð fyrir að 65% af brúttó fjárfestingum ársins 2025 verði fjármagnaðar með lántökum, 59% á árinu 2026, 54% á árinu 2027, 44% á árinu 2028 og 46% árið 2029. Árið 2027 er lokagjalddagi RVKN 27 1 en þá kemur höfuðstóll skuldabréfsins, 3,0 ma.kr. til greiðslu. Í fjárhagsáætlun er gert ráð fyrir að gefinn verði út stuttur skuldabréfaflokkur árið 2027.

Lántaka A-hluta	2025	2026	2027	2028	2029	Samtals 2025-2029
Ný langtímalán	16.500	15.000	14.000	10.000	10.000	65.500
Afborganir langtímalána	-11.532	-8.172	-9.773	-11.571	-13.481	-54.529
Skammtímalán breyting			1.500		-1.500	0
Nettó lántaka	4.968	6.828	5.727	-1.571	-4.981	10.971
Handbært fé í árslok	9.858	10.400	8.655	9.415	11.400	

Reykjavíkurborg er með sjö skuldabréfaflokka sem skráðir eru í Kauphöll þar af eru tveir grænir. Græn skuldabréf hafa verið gefin út til að fjármagna verkefni sem uppfylla kröfur um græna fjármögnunarramma Reykjavíkurborgar. Gera má ráð fyrir að lántaka ársins fari fram með stækkun skuldabréfaflokka á markaði. Jafnframt kemur til álita að fjármögnun ársins verði með útgáfum á nýjum skuldabréfaflokkum, beinni lántöku eða með öðrum hætti með hliðsjón af markaðsaðstæðum. Á árinu 2024 var samið við Þróunarbanka Evrópuráðsins (CEB) um 100 milljón evra fjármögnun vegna sérstaks viðhaldsverkefnis í grunnskólum og leikskólum, gert er ráð fyrir að dregið verði á lánið í samræmi við framgang verkefnisins og markaðsaðstæður á árinu 2025 og yrði sú lántaka hluti af lántökuáætlun ársins.

Á árinu voru gefnir út tveir nýir skuldabréfaflokkar, annars vegar óverðtryggður skuldabréfaflokkur RVKN 27 1 með lokagjalddaga 2027 og hins vegar verðtryggður skuldabréfaflokkur RVK 44 1 með lokagjalddaga árið 2044. Fjórir skuldabréfaflokkar eru með viðskiptavakt en til stendur að RVK 44 1 fari í viðskiptavakt við fyrsta útboð eftir að nafnverð útgáfu nemur 6,0 ma.kr. Einn skuldabréfaflokkur RVKN 24 1 var á lokagjalddaga á árinu 2024. Verðtryggingarhlutfall langtímalána er um 71% og tæplega 10% lána er með breytilegum vöxtum.

5. FJÁRMÖGNUN FJÁRHAGSÁÆTLUNAR

Í þessum kafla verður gerð grein fyrir tillögum sem varða helstu tekjuliði fjárhagsáætlunar og lánsfjármögnun.

TILLAGA UM ÁLAGNINGARHLUTFALL ÚTSVARIS

Lagt er til að álagningarhlutfall útsvars tekjuárið 2025 verði 14,97%, er það sama hlutfall og tekjuárið 2024.

Greinargerð

Tillagan byggir á 23. og 24. gr. laga nr. 4/1995 um tekjustofna sveitarfélaga með síðari breytingum. Áætlað er að Reykvíkingar greiði 145,4 milljarða í útsvar á árinu 2025 og að 20,8 milljarðar af útsvarsgreiðslum fari í Jöfnunarsjóð sveitarfélaga, þar af fara um 4 milljarðar til útgjaldajöfnunar annarra sveitarfélaga. Tillagan felur í sér óbreytt álagningarhlutfall frá tekjuárinu 2024.

Nánar um útsvar

Í forsendum fjárhagsáætlunar 2025 og fimm ára áætlunar 2025-2029 er gert ráð fyrir að álagt útsvarshlutfall verði 14,97% og að hreint hlutfall sé 12,76% þegar 0,77%-stigs framlag í Jöfnunarsjóð sveitarfélaga vegna málefna grunnskóla og 1,44%-stigs framlag í Jöfnunarsjóð vegna málefna fatlaðs fólks hefur verið dregið frá.

Sundurliðun á útsvarstekjum í m.kr.	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Staðgreiðsla útsvars án eftirá álagningar(14,97%)	131.882	140.783	149.467	158.657	168.417	178.784
Hlutdeild Jöfnunarsjóðs í staðgreiðslu v. grunnskóla (0,77%)	-6.784	-7.241	-7.688	-8.161	-8.663	-9.196
Hlutdeild Jöfn.sjóðs í staðgr. v. málefna fatlaðs fólks (1,44%)	-12.686	-13.542	-14.378	-15.262	-16.200	-17.198
Eftirá álagning útsvars vegna fyrri ára	4.320	4.612	4.896	5.197	5.517	5.856
Nettó útsvarstekjur	116.733	124.611	132.297	140.432	149.071	158.247
Nettó útsvarstekjur, % breyting milli ára		6,7%	6,2%	6,1%	6,2%	6,2%
Staðgreiðsla án eftirá álagningar, % breyting milli ára		6,7%	6,2%	6,1%	6,2%	6,2%
Helstu forsendur, % br. milli ára	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Laun	5,0%	5,0%	4,3%	4,1%	4,1%	4,1%
Vinnumagn	1,8%	1,8%	2,0%	2,2%	2,2%	2,2%

Í kórónufaraldrinum jókst útsvar minna en gert hafði verið ráð fyrir sem skýrðist m.a. af því að hlutfall launagreiðslna af staðgreiðsluskyldum tekjum féll niður í 76,1% árið 2020. Nú er gert ráð fyrir að útsvar á launagreiðslur standi undir tæpum 80% af heildarútsvari. Sundurliðun á uppruna útsvarstekna er að finna í töflunni hér að neðan. Í töflunni² má sjá að útsvar af atvinnuleysisbótum og fæðingarorlofsgreiðslum nemur í kringum 1% af heildarútsvari, á meðan útsvarsgreiðslur af lífeyri frá Tryggingastofnun og bótum Sjúkratrygginga liggja á milli 7-8%. Útsvarsgreiðslur af lífeyrissjóðsgreiðslum eru hins vegar næst stærsti liðurinn í kringum 11% af heildarútsvari.

² Útsvarsstofn samanstendur af launagreiðslum einstaklinga á vinnumarkaði og öðrum greiðslum s.s. lífeyrisgreiðslum, örorkubótum og atvinnuleysisbótum.

Uppruni útsvars	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
Launagreiðslur	79,4%	76,1%	77,2%	79,4%	79,0%	78,0%
Fæðingarorlofsgreiðslur	0,8%	0,9%	1,0%	1,0%	0,8%	0,9%
Atvinnuleysisgreiðslur	1,4%	4,5%	3,3%	1,4%	1,1%	1,2%
Lífeyrisgreiðslur	9,9%	10,2%	10,3%	10,1%	10,9%	11,5%
Bætur frá TR og Sí	7,6%	7,1%	7,2%	7,0%	7,1%	7,5%
Fjárhagsaðstoð sveitarfélaga	0,4%	0,5%	0,4%	0,5%	0,4%	0,4%
Aðrar staðgreiðsluskyldar greiðslur	0,6%	0,8%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%

*Fyrstu 8 mán ársins

Árið 2025 er gert ráð fyrir að vinnumagn í borginni aukist um 1,8% sem skýrist af hægari hagvexti í kjölfar stýrivaxtahækkana Seðlabankans. Árin 2025-2029 er gert ráð fyrir hóflegri hækkun vinnumagns á milli ára og að breytingin nálgist langtímameðaltal síðustu ára í Reykjavík. Forsenda um launaþróun árána 2025-2029 er fengin úr þjóðhagspá Hagstofu. Eftirfarandi tafla sýnir næmni helstu forsendna á útsvarstekjur borgarinnar.

Næmni 2025	m.kr.
Laun (+1%-stigs br.)	975
Vinnumagn (+1%-stigs br.)	946

TILLÖGUR UM FASTEIGNAGJÖLD

1. Tillaga um álagningarhlutfall fasteignaskatta og lóðarleigu 2025

Lagt er til að álagningarhlutfall fasteignaskatta og lóðarleigu vegna ársins 2025 verði eftirfarandi:

- I. Hlutfall fasteignaskatts skv. a-lið 3. mgr. 3. gr. laga um tekjustofna sveitarfélaga nr. 4/1995 með síðari breytingum verði 0,18%
- II. Hlutfall fasteignaskatts skv. b-lið 3. mgr. 3. gr. laga um tekjustofna sveitarfélaga nr. 4/1995 með síðari breytingum verði 1,32%
- III. Hlutfall fasteignaskatts skv. c-lið 3. mgr. 3. gr. laga um tekjustofna sveitarfélaga nr.4/1995 með síðari breytingum verði 1,60%.
- IV. Hlutfall lóðarleigu fyrir íbúðarhúsalóðir verði 0,2% af fasteignamatsverði.
- V. Hlutfall leigu fyrir verslunarlóðir, iðnaðarlóðir og lóðir fyrir opinberar byggingar verði 1,0% af fasteignamatsverði.

Greinargerð:

Tillagan felur í sér óbreytt álagningarhlutföll milli áranna 2024 og 2025.

2. Tillaga um fyrirkomulag afsláttá til lækkunar fasteignaskatts og fráveitugjalds til elli- og örorkulífeyrisþega árið 2025

Lagt er til að viðmiðunartekjur til lækkunar fasteignaskatts og fráveitugjalds elli- og örorkulífeyrisþega árið 2025 verði eftirfarandi:

Viðmiðunartekjur

I. Réttur til 100% lækkunar

Einstaklingur með tekjur allt að 5.750.000 kr.

Samskattaðir einstaklingar með tekjur allt að 8.020.000 kr.

II. Réttur til 80% lækkunar

Einstaklingur með tekjur á bilinu 5.750.001 til 6.580.000 kr.

Samskattaðir einstaklingar með tekjur á bilinu 8.020.001 til 8.890.000 kr.

III. Réttur til 50% lækkunar

Einstaklingur með tekjur á bilinu 6.580.001 til 7.650.000 kr.

Samskattaðir einstaklingar með tekjur á bilinu 8.890.001 til 10.620.000 kr.

Lagt er til að skilyrði lækkunar fasteignaskatts og fráveitugjalds fari eftir reglum Reykjavíkurborgar um afslátt af fasteignagjöldum eins þær eru á hverjum tíma.

Lagt er til að skilyrði lækkunar fasteignaskatts og fráveitugjalds fari eftir reglum Reykjavíkurborgar um afslátt af fasteignagjöldum eins og þær eru á hverjum tíma.

Greinargerð:

Hækkun bóta almannatrygginga á árinu 2024 var 6,85% og er lagt til að hækka viðmiðunartekjur til lækkunar fasteignaskatts og fráveitugjalds elli- og örorkulífeyrisþega um sama hlutfall. Áætlaður kostnaður vegna þessarar tillögu á árinu 2025 nemur 600 m.kr.

3. Tillaga um gjalddagaskiptingu fasteignagjalda

Lagt er til að gjalddagaskipting fasteignagjalda fyrir árið 2025 verði eftirfarandi:

Greiðendur fasteignagjalda skulu gera skil á fasteignagjöldum ársins 2025 með 11 jöfnum greiðslum á eftirfarandi gjalddögum:

1. febrúar, 2. mars, 2. apríl, 3. maí, 1. júní, 2. júlí, 2. ágúst, 1. september, 4. október, 1. nóvember og 3. desember

Þá er lagt til að nemi álagning fasteignagjalda 25.000 kr. eða lægri fjárhæð á fastanúmer greiði gjaldendur þau með einum gjalddaga þann 1. febrúar.

Lagt er til að gjalddagar krafna vegna framkvæmdar afsláttar til tekjulágra elli- og örorkulífeyrisþega af fasteignaskatti og fráveitugjaldi verði 1. nóvember, 3. desember 2025 og 3. janúar 2026

Lagt er til að þeir sem eiga inneignir fái þær greiddar út 7. nóvember 2025.

Greinargerð:

Sveitarstjórn ákveður fjölda gjalddaga fasteignaskatts skv. 4. mgr. 4. gr. laga nr. 4/1995 um tekjustofna sveitarfélaga. Þar segir einnig að sveitarstjórn sé heimilt að ákveða að skatturinn greiðist allur á einum gjalddaga ef álagning er undir tiltekinni fjárhæð. Skv. 5. mgr. sömu greinar er eindagi fasteignaskatts 30 dögum eftir gjalddaga. Tillagan er í samræmi við gjalddagaskipan á árinu 2024.

Nánar um fasteignaskatta og lóðarleigu í fimm ára áætlun

Í fjárhagsáætlun 2025 og fimm ára áætlun 2025-2029 er gert ráð fyrir að tekjur af fasteignagjöldum (þ.e. fasteignaskatti og lóðarleigu) þróist með þeim hætti sem sýnt er í eftirfarandi töflu:

Fasteignagjöld í m.kr.	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Íbúðarhúsnæði	7.927	8.257	8.783	9.264	9.753	10.265
Atvinnuhúsnæði	17.667	18.833	19.984	21.030	22.086	23.193
Opinbert húsnæði	3.795	4.061	4.323	4.619	4.968	5.385
Fasteignaskattar alls	29.389	31.151	33.090	34.913	36.806	38.843
Lóðarleiga	2.803	3.007	3.112	3.283	3.460	3.650
Fasteignagjöld (fasteignask. + lóðarleiga)	32.193	34.158	36.202	38.196	40.266	42.493
Þar af hlutur Reykjavíkurborgar í fasteignagjöldum	-2.691	-2.860	-3.003	-3.118	-3.260	-3.394
Nettó fasteignagjöld	29.502	31.299	33.199	35.078	37.006	39.099
% br. milli ára		6,1%	6,1%	5,7%	5,5%	5,7%

Fasteignagjöld ársins 2025 eru áætluð út frá fasteignamati ársins 2025, sem hækkaði um 4,87% á milli ára. Þegar tekið hefur verið tillit til tekna af fasteignum í byggingu og lokið verður við á árunum 2024 og 2025 ásamt því að draga frá eignir í eigu Reykjavíkurborgar þá hækka nettó fasteignagjöld um 6,1% milli ára. Á síðustu 12 mánuðum hefur íbúðaverð hækkað um 9,5% sem er 3,9 prósent yfir 12 mánaða hækkan vísitölu neysluverðs.

Árin 2026-2029 er gert ráð fyrir magnaukningu fasteignagjalda í samræmi við húsnæðisáætlun Reykjavíkurborgar þar sem gert er ráð fyrir að byggðar verði um 2.000 íbúðir á ári. Helstu óvissuþættir við mat á tekjum af fasteignagjöldum varða þróun fasteignamats íbúðar- og atvinnuhúsnæðis en gert er ráð fyrir því að verðvísitölur íbúða- og atvinnuhúsnæðis fylgi þróun launa auk þess sem spár markaðsaðila eru jafnframt hafðar til hliðsjónar.

TILLAGA UM LÁNTÖKUR

Lagt er til að borgarstjórn samþykki lántökur á árinu 2025 að fjárhæð 16.500 m.kr. til að fjármagna áformaðar fjárfestingar á árinu 2025 og til að fjármagna stofnframlög borgarinnar vegna byggingar og kaupa á almennum íbúðum. Ennfremur verði lántakan nýtt til fjármögnunar á stofnframlögum B-hluta fyrirtækja og hlutdeildarféлага. Jafnframt er lagt til að veita sviðsstjóra fjármála- og áhættustýringarsviðs umboð f.h. Reykjavíkurborgar til þess að undirrita nauðsynlega gerninga sem tengjast skuldabréfaútgáfu borgarsjóðs, sem og til þess að taka á móti og undirrita, gefa út og afhenda hvers kyns skjöl, fyrirmæli og tilkynningar sem tengjast lántökum þessum, enda verði einstakar lántökur lagðar fyrir borgarráð til afgreiðslu.

Greinargerð:

Tillagan miðast við að um það bil 65% af fjárfestingum ársins 2025 séu fjármagnaðar með langtímalánum. Einnig stofnframlög borgarinnar til húsnæðissjálfséignarstofnana og fyrirtækja sem uppfylla skilyrði Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar vegna byggingar og kaupa á almennum íbúðum skv. lögum nr. 52/2016 og stofnframlög til B-hluta fyrirtækja og hlutdeildarféлага.

Gert er ráð fyrir að fjármögnun fjárfestinga verði með útgáfu í eftirtöldum skuldabréfaflokkum borgarsjóðs:

- RVK 32 1 - millilangur verðtryggður skuldabréfaflokkur
- RVKN 35 1 - millilangur óverðtryggður skuldabréfaflokkur
- RVKNG 40 1 - óverðtryggður grænn skuldabréfaflokkur
- RVK 44 1 - langur verðtryggður skuldabréfaflokkur
- RVKG 48 1 - langur verðtryggður grænn skuldabréfaflokkur
- RVK 53 1 - langur verðtryggður skuldabréfaflokkur

Ofangreindir skuldabréfaflokkar eru skráðir í kauphöll með viðskiptavakt að undanskildum RVKNG 40 1 og RVK 44 1 en til stendur að RVK 44 1 fari í viðskiptavakt við fyrsta útboð eftir að nafnverð útgáfu nemur 6.000 m.kr. Einn skuldabréfaflokkur RVKN 24 1 var á lokagjalddaga á árinu 2024. Á árinu voru gefnir út tveir nýir skuldabréfaflokkar, annars vegar óverðtryggður skuldabréfaflokkur RVKN 27 1 með lokagjalddaga 2027 og hins vegar verðtryggður skuldabréfaflokkur RVK 44 1 með lokagjalddaga árið 2044.

Jafnframt kemur til álita að fjármögnun ársins verði með útgáfum á nýjum skuldabréfaflokkum, beinni lántöku eða með öðrum hætti með hliðsjón af markaðsaðstæðum. Á árinu 2024 var samið við Þróunarbanka Evrópuráðsins (CEB) um 100 milljón evra fjármögnun vegna sérstaks viðhaldsverkefnis í grunnskólum og leikskólum, gert er ráð fyrir að dregið verði á lánið í samræmi við framgang verkefnisins og markaðsaðstæður á árinu 2025 og yrði sú lántaka hluti af lántökuáætlun ársins.

VIÐAUKI 1: FORSENDUR UPPBYGGINGARÁÆTLUNAR 2024-2029³

Síðustu ár hefur Reykjavíkurborg unnið markvisst að því að auka uppbyggingu íbúðarhúsnæðis. Unnið hefur verið á grundvelli húsnæðisáætlana og markmiða aðalskipulags Reykjavíkur (AR2040). Í áætlunum hefur verið lagt upp með það að auka heildarframboð íbúða, auka fjölbreytni í íbúðagerðum, búsetuformum og hlutdeild húsnæðisfélaga, sem ekki eru rekin í hagnaðarskyni. Gerð húsnæðisáætlana og aukin hlutdeild öflugra fasteignafélaga á markaðnum, ekki síst þeirra sem ekki eru rekin í hagnaðarskyni, getur leitt til þess að það dragi úr sveiflum á byggingarmarkaði og framboði íbúðarhúsnæðis. Leiðarljós í þessari vinnu hefur verið að slá ekki af þeim kröfum sem settar eru fram í aðalskipulagi varðandi gæði í hinu byggða umhverfi og umhverfisáhrif uppbyggingar. Vanda þarf til verka þegar fjárfest er í nýrri íbúðarbyggð og mikilvægt að íbúðarhúsnæði fyrir alla félagshópa rísi í sjálfbærum hverfum, umhverfislega sem og félagslega. Í byrjun árs 2023 var gert húsnæðissamkomulag milli Reykjavíkurborgar, Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar og innviðaráðuneytis um aukið framboð íbúða til næstu 10 ára og aukið vægi húsnæðis sem nýtur stuðnings og er hagkvæmt og vistvænt. Samkvæmt samkomulaginu er gert ráð fyrir mun kröftugri uppbyggingu íbúða en almenn langtímaáætlun aðalskipulagsins segja til um eða allt að 1600 íbúðir að meðaltali á ári til 2033.

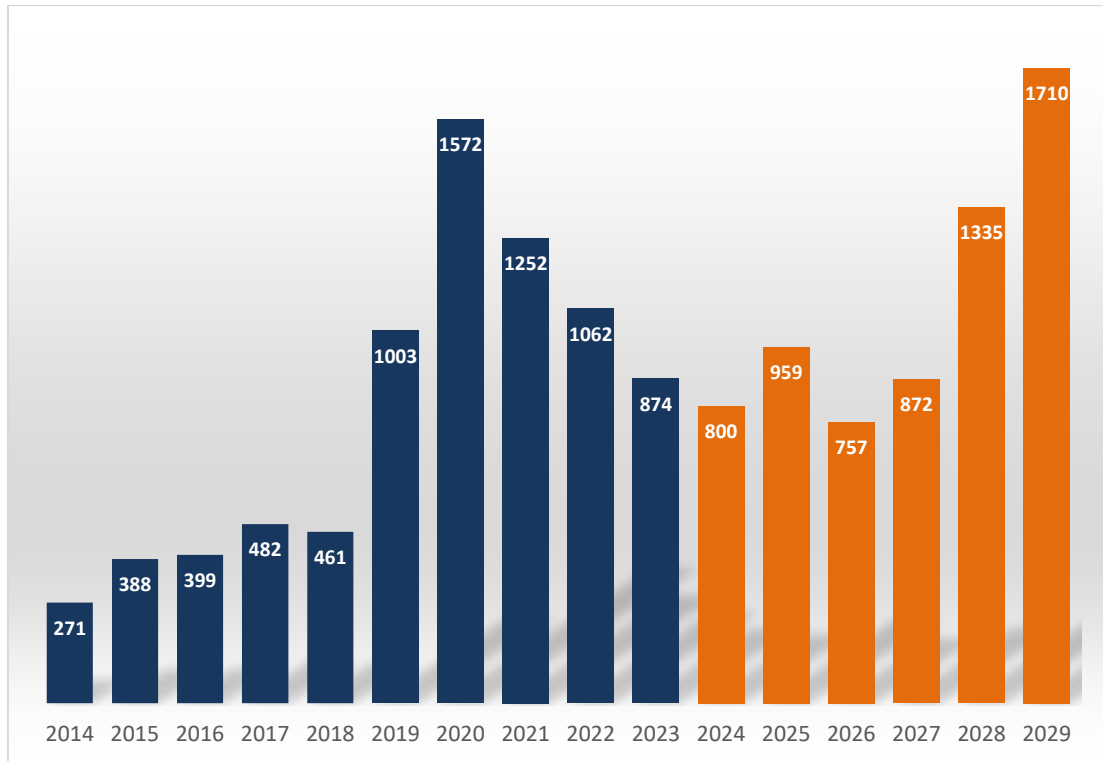
Það er einkenni byggingarmarkaða að taka miklum sveiflum eftir efnahagslegu árferði. Það er því oft erfitt að setja fram nákvæmar áætlanir um uppbyggingu íbúðarhúsnæðis, ekki síst þegar kemur að því að spá fyrir um fjölda fullgerðra íbúða. Þó ýmsar blikur séu á lofti á húsnæðismarkaði, erfið staða á lána- og byggingarmarkaði og ljóst að hægst hefur á uppbyggingu miðað við árin á undan, þá bendir flest til þess að hagvöxtur geti áfram verið nokkuð kröftugur á næstu árum og áframhaldandi vaxandi eftirspurn eftir vinnuafli og þar með íbúafjölgun.

Reikna má með því að íbúafjölgun á næstu árum og raunar áratugum verði áfram knúin af aðflutningi fólks erlendis og flóttamannastraumur herði enn frekar á aðflutningi nýrra íbúa. Það mun gera það að verkum að hægja mun lítillega á öldrun samfélagsins, þ.e. yngra fólk skipar einkum þá félagshópa sem flytja til landsins. Aðrar grunnforsendur íbúaspár hafa ekki breyst mikið og áfram eru að verki þær djúplægu lýðfræðilegu breytur sem einkenna íbúapróun á Vesturlöndum, ekki síst borgarsamfélögin, um öldrun mannfjöldans, fækkun barna, minnkandi fjölskyldustærðir og fjölgun einstaklingsheimila, sem undirstrikar að fjöldi íbúða á hverja 1.000 íbúa þarf að vaxa nokkuð stöðugt næstu áratugina. Húsnæðispörfin er þannig ekki einvörðungu knúin áfram af íbúafjölgun og aðflutningi, heldur þessum breyttu forsendum um íbúasamsetningu og fjölskyldugerðir. Aukin ásókn í íbúðarhúsnæði sem fjárfestingu fremur en sem búsetukost og bein og óbein áhrif ferðabjónusta á framboð húsnæðis og húsnæðisverð, eru einnig þættir sem huga þarf betur að við mat á húsnæðispörfinni til lengri tíma og í áætlunum um uppbyggingu.

Sögulegt uppbyggingarskeið hefur verið í gangi undanfarin ár í Reykjavík, horft til íbúðarhúsnæðis. Að jafnaði hefur verið hafin bygging á um 1.000 nýjum íbúðum á ári, síðustu 10 árin. Þetta endurspeglast í fjölda fullgerðra íbúða, sem hafa verið að meðaltali yfir 1.000 á ári, síðustu 5 árin. Á síðustu fimm árum (2019-2023) var hafin bygging á um 4.700 nýjum íbúðum. Tala nýrra íbúða sem hafin er uppbygging á (útgefin byggingarleyfi) datt niður í 690 á síðasta ári og hefur ekki verið lægri síðan 2014. Ársfjórðungstölur byggingarfulltrúa fyrir þetta

³ Þessi kafli er unnin af umhverfis- og skipulagssviði. Áætlun byggist fyrst og fremst á skipulags- og byggingarlegum forsendum og markmiðum í húsnæðisáætlun. Miðað er við fjölda íbúða á svæðum sem áætlað er að verði byggingarhæf ár hvert. Gert er ráð fyrir að uppbygging hefjist á 60-80% íbúða á byggingarhæfum svæðum ár hvert. Upphaf uppbyggingar miðast við útgefið byggingarleyfi. Það veltur á efnahagslegu árferði, almennum skilyrðum á húsnæðismarkaði (s.s. vaxtastigi), bolmagni og afkastagetu byggingaraðila og framlagi og stuðningi ríkisvaldsins til uppbyggingar hagkvæmra íbúða og félagslegra húsnæðislausna, hvort og hvenær markmiðum verði náð.

ár gefa þó til kynna að fjöldi útgefinna byggingarleyfa gæti nálgast á ný meðaltal síðustu 10 ára. Þessi tímabundni samdráttur, sem hefur fyrst og fremst orsakast af stöðunni á lánamarkaði og óvissu um horfur til framtíðar, mun hafa allnokkur áhrif og leiða til fækkunar þeirra íbúða sem verða fullkláraðar á næstu 2-3 árum (Mynd 1).

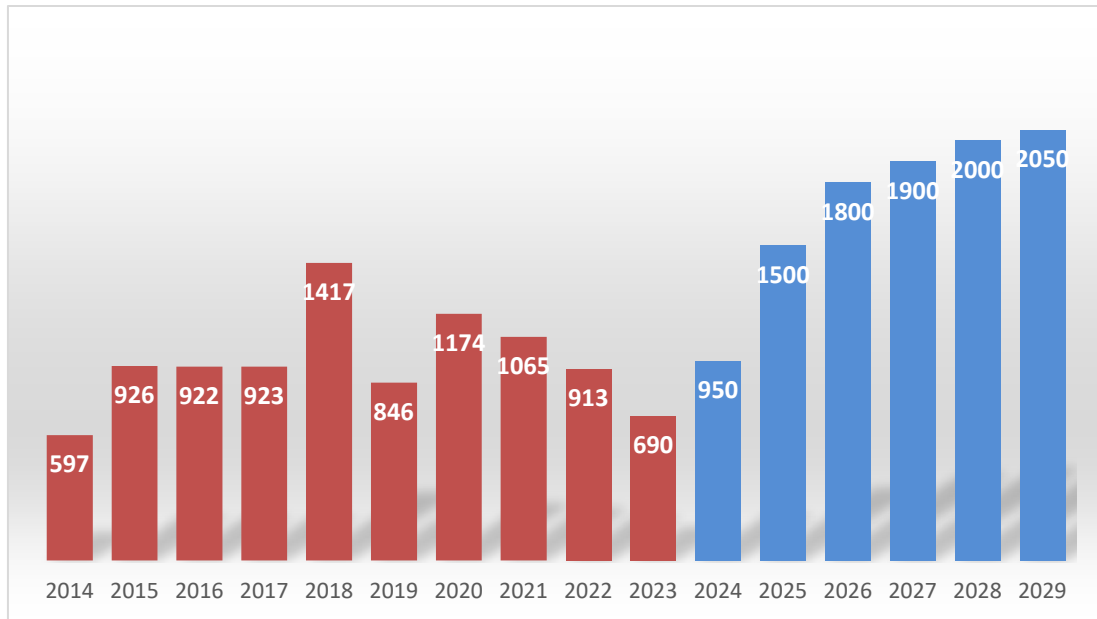

Mynd 1: Fjöldi fullgerðra íbúða 2014 til 2023 og áætlun til ársins 2029. Áætlaður fjöldi fullgerðra íbúða árið 2024 er byggður á framvindutölum byggingarfulltrúa fyrir fyrstu þrjá ársfjórðunga ársins. Áætlun fyrir árin 2025 til 2027 byggja á útgefnum byggingarleyfum árin á undan, þar sem gert er ráð fyrir að 70% útgefna byggingarleyfa raungerist innan þriggja ára og 30% innan fjögurra ára. Tölur fyrir árin 2028 og 2029 byggja á áætlaðri útgáfu byggingarleyfa fyrir árin 2024-2026 (sjá Mynd 2).

Samkvæmt talningu HMS, frá september sl., eru nú í byggingu 2.257 íbúðir í Reykjavík og hafði þá fækkað óverulega frá talningu í mars sl. Almennt varð verulegur samdráttur í byggingu íbúða á höfuðborgarsvæðinu á árinu, en langminnstur í Reykjavík. Samkvæmt kortsjá húsnæðisáætlunar (okt. 2024), sem er uppfærð reglulega, er áætlaður fjöldi íbúða í byggingu í Reykjavík um 2.600, rúmlega 5.000 íbúðir eru í samþykktu deiliskipulagi, þar af um 2.650 á byggingarhæfum lóðum. Um 12.000 íbúðir eru á svæðum sem eru í skipulagsferli, auk þess eru tæplega 6.000 íbúðir á þróunarsvæðum. Það eru því skipulags- og byggingarlegar forsendur til að auka enn íbúðaruppbyggingu í Reykjavík á næstu árum þannig að mögulegt verði að ná þeim markmiðum sem koma fram í húsnæðissamkomulaginu sem samþykkt var í byrjun árs 2023 og að tryggja að á hverjum tíma séu tiltæk svæði fyrir 1.500 til 3.000 íbúðir sem eru byggingarhæf. Hér þarf einnig að horfa til afkastagetu skipulagsfulltrúa, að klára gerð deiliskipulags, en ætla má að það þurfi að samþykkja um 2 þúsund íbúðir á ári að jafnaði í nýju deiliskipulagi næstu 10 árin. Miðað við fyrirliggjandi áætlanir skipulagsfulltrúa er stefnt að samþykkt hátt í 7 þúsund íbúða í deiliskipulagi, horft til síðasta ársfjórðungs 2024 og árána 2025 og 2026.

Markmiðið með húsnæðissamkomulaginu og væntanlegri húsnæðisáætlun sem horfir til næstu 10 ára er að skapa meira jafnvægi á húsnæðismarkaði, meðal annars með enn aukinni hlutdeild

hagkvæmra og félagslegra íbúða, mæta uppsafnaðri þörf4 og viðvarandi flóttamannastraumi og

Mynd 2. Fjöldi íbúða sem hafin er bygging á. Áætlun 2024-2029. Áætlunin byggist fyrst og fremst á skipulags- og byggingarlegum forsendum og markmiðum í húsnæðisáætlun, en ekki ytri aðstæðum, s.s. efnahagslegu árferði eð almennum skilyrðum á húsnæðismarkaði. Miðað er við áætlaðan fjölda íbúða sem samþykktur er í deiliskipulagi og þann hluta svæðanna sem áætlað er að verði byggingarhæfur og fari í uppbyggingu (40-80% hlutfall).

stuðla almennt að kröftugri vexti í Reykjavík en verið hefur. Til að ná þessum markmiðum þarf að tryggja stöðugt framboð byggingarsvæða. Í húsnæðisáætlun Reykjavíkur (desember 2023, uppfærsla hennar í vinnslu) er sýnt fram á að framboð nýrra fullgerðra íbúða á markaði gæti náð 2.000 á ári í Reykjavík, innan ekki svo margra ára. Það veltur hinsvegar á framgangi stórra uppbyggingarverkefna eins og í Ártúnshöfða og í Keldnalandi, og almennt af efnahagslegu árferði, almennum skilyrðum á húsnæðismarkaði (s.s. vaxtastigi), bolmagni og afkastagetu byggingaraðila og framlagi og stuðningi ríkisvaldsins til uppbyggingar hagkvæmra íbúða og félagslegra húsnæðislausn, hvenær því markmiði verði náð.

Það er nauðsynlegt að áætlanir um íbúðaruppbyggingu séu unnar í tíma og vel framhlaðnar og ávallt séu tilbúin í skipulagi svæði sem rúma mun fleiri íbúðir en hin reiknaða þörf segir til um eða markmið aðalskipulags kveða á um. Auk þess sem skipulags- og umhverfismatsferli geta verið mjög tafsöm, þá getur einnig verið óvissa um hversu langan tíma tekur að gera einstök svæði byggingarhæf, m.a. vegna mengunar í jarðvegi eða veituframkvæmda. Það er heldur ekki alfarið á hendi borgarinnar að tímasetja uppbyggingu á lóðum sem eru á hendi einkaaðila. Aukið framboð íbúða er tryggasta leiðin til að skapa ásættanlega húsnæðisverð, á hinum almenna markaði, bæði á miðlægum svæðum og í útjaðri byggða.

VIÐAUKI 2: FRAMSETNING OG VINNSLA FJÁRHAGSÁÆTLUNAR

Fjárhagsáætlun Reykjavíkurborgar er sett fram í samræmi við 62. og 63. gr.

sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011 og reglur Reykjavíkurborgar um gerð fjárhagsáætlunar sem samþykktar voru af borgarráði 1. desember 2015. Áætlunin samanstendur af samantekinni áætlun A og B hluta, sbr. 60. gr. laganna. Reikningsskil Félagsbústaða og Orkuveitu

⁴ Erfitt hefur verið að henda reiður á stöðuna á húsnæðismarkaði undanfarin misseri, m.a. um uppsöfnuðu þörfina, þ.e. hversu mikil hún er. Stafar það m.a. misvísandi tölfræði um fjölda íbúa á landinu og eftir sveitarfélögum - sbr. tölur Þjóðskrár annarsvegar og Hagstofunnar hins vegar - og orsakast m.a. af því að kennitölur tímabundins vinnuafis sitja eftir í kerfinu þó íbúinn sé löngu fluttur. Samkvæmt Þjóðskrár eru íbúar Reykjavíkur taldir vera 145.919 (kennitölur skráðar með lögheimili) en Hagstofan telur íbúana vera 137.940 þann 1. júlí 2024, en þar er horft til fleiri gagna en lögheimilisskráningar, s.s. skattagagna.

Reykjavíkur (OR) byggja á IFRS uppgjörstöðlum en uppgjör A-hluta og annarra B-hluta fyrirtækja byggja á kostnaðarverðsaðferð. Framsetning á samantekinni áætlun A- og B-hluta byggir á ofangreindum reikningsskilaaðferðum. Reikningsskil byggðasamlaga og sameignarfélaga í meirihluta eign Reykjavíkurborgar eru í færð inn í fjárhagsáætlun A- og B-hluta miðað við hlutfallslega ábyrgð borgarinnar í samræmi við breytingar á reglugerð nr. 1212/2015, samanber reglugerð nr. 230/2021. Breytingarnar tóku gildi frá og með 1. janúar 2021. Áður voru reikningsskil þessara byggðasamlaga og sameignarfélaga að fullu færð inn í samantekin reikningsskil Reykjavíkurborgar. Breytingin hefur ekki áhrif á rekstrarniðurstöðu en veltutölur lækka. Áhrifin á samantekinn efnahagsreikning eru að heildareignir og heildarskuldir lækka þar sem áður voru heildareignir og heildarskuldir ofangreindra fyrirtækja færðar að fullu inn í samantekinn efnahagsreikning. Eigið fé samtals lækkar sem nemur hlutdeild minnihluta í eigin fé dótturfélaga ofangreindra félaga Samanburðartölum eldri ára hefur ekki verið breytt.

Skilgreiningar á A- og B-hluta

A-hluti samanstendur af Aðalsjóði og Eignasjóði. Í Aðalsjóði birtist rekstur málaflokka og þjónusta við íbúa borgarinnar sem fjármagnaður er með skatttekjum og þjónustutekjum. Í Eignasjóði er haldið utan um rekstur, viðhald og stofnframkvæmdir fasteigna og gatna, auk sérstakra skipulagsverkefna. Í áætlun A-hluta er milliviðskiptum, s.s. vegna innri leigu og fasteignaskatta, jafnað út á milli A-hluta stofnana. Til B-hluta teljast fjárhagslega sjálfstæð fyrirtæki og rekstrareiningar sem að hálfu eða meirihluta eru í eigu borgarinnar. Fyrirtæki og rekstrareiningar sem falla undir B-hluta eru: Aflvaki, Faxaflóahafnir, Félagsbústaðir hf., Íþrótt- og sýningarhöllin hf., Jafnlaunastofa, Malbikunarstöðin Höfði hf., Orkuveita Reykjavíkur, Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins bs., Sorpa bs., Strætó bs. og Þjóðarleikvangur ehf. Rekstur Slökkviliðs og Strætó er að mestu leyti fjármagnaður með framlögum frá eignaraðilum og er hlutur Reykjavíkurborgar gjaldfærður hjá Aðalsjóði. Hluti af þjónustutekjum Íþrótt- og sýningarhallar og Sorpu er hluti af gjöldum málaflokka innan Aðalsjóðs. Að öðru leyti eru fyrirtækin fjármögnuð með þjónustutekjum. Í áætlun A- og B-hluta er milliviðskiptum jafnað út.

Viðauki 3: Framsetning og vinnsla fjárhagsáætlunar

Ársreikningi og fjárhagsáætlun er ætlað að veita upplýsingar um afkomu stofnana og fyrirtækja Reykjavíkurborgar og um fjárhagslega stöðu þeirra og áætlanir um framvinduna.

Með framsetningu á kennitölum má á samþjappaðan og einfaldan hátt veita upplýsingar úr ársreikningi og fjárhagsáætlun um arðsemi og fjárhagsstöðu. Kennitölur byggja á þeim reikningskilaaðferðum sem notaðar eru af viðkomandi aðila. Þetta býður upp á marga túlkunarmöguleika. Varhugavert er að draga of miklar ályktanir af einni kennitölu fyrir eitt tiltekið ár. Þær verður yfirleitt að skoða í samhengi við aðrar mikilvægar kennitölur og þróun þeirra yfir tímabil, a.m.k. þrjú ár. Kennitölur ætti líka að bera saman við kennitölur annarra aðila í skyldri starfsemi til að sjá þær í eðlilegu samhengi. Þá er ástæða til að vara við því að sumar kennitölur geta verið viðkvæmar fyrir breytingum á lágum fjárhæðum.

Í þessari skýrslu fjármála- og áhættustýringarsviðs er helst stuðst við eftirfarandi kennitölur:

Arðsemi eigin fjár (Return on equity ratio): Hlutfall rekstrarniðurstöðu eftir fjármagnsliði á móti eigin fé í upphafi árs

Mælt sem hlutfall rekstrarniðurstöðu eftir fjármagnsliði á móti eigin fé í upphafi árs. Sýnir getu fyrirtækis til að ávaxta fjármuni sem eru bundnir í því. Það er álitamál hvort þetta hlutfall er gagnlegt sem kennitala fyrir sveitarfélag. Það ber a.m.k. að túlka það varlega í því samhengi, sérstaklega vegna þess að eignir í A-hluta sveitarsjóðs eru metnar samkvæmt kostnaðarverðsreglu.

Arðsemi fjármagns (Return on Capital Employed (ROCE))

Mælt sem hlutfall EBIT af heildareignum. Sýnir arðsemi þess fjármagns sem bundið er í rekstrinum.

EBIT

Rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði og skatta.

EBITDA

Rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði, skatta, afskriftir og endurmat.

Framlegð (EBITDA/tekjum) og veltufjárlutföll

Eftirlitsnefnd sveitarfélaga leggur áherslu á kennitölurnar framlegð og veltufé frá rekstri í hlutfalli af rekstrartekjum í samhengi við skuldahlutfall (nettó skuldir sem hlutfall af tekjum). Ef miðað er við 150% skuldahlutfall í þá þarf veltufé frá rekstri að vera a.m.k. 7,5% af heildartekjum til að standa undir samningsbundnum afborgunum langtímalána með 20 ára greiðslutíma. Þá er í viðmiðum Eftirlitsnefndarinnar gert ráð fyrir að fjárfestingar nemi 5% af heildarskuldum og þær séu fjármagnaðar með lántöku, þannig að skuldir og skuldbindingar verði áfram 150% af tekjum.

Eiginfjárlutfall (Equity ratio)

Mælt sem hlutfall eigins fjár á móti heildareignum. Hlutfallið sýnir fjárhagslegan styrk eða tappól fyrirtækis. Það er ekki til faglega einhlítur mælikvarði á æskilegt eða nauðsynlegt eiginfjárlutfall, hvorki hjá sveitarfélögum eða fyrirtækjum. Almennt hefur 50% eiginfjárlutfall sveitarfélags talist ásættanlegt. Síðan má velta fyrir sér merkingu eiginfjárlutfalls hjá sveitarfélagi gagnvart lánadrottnum, þar sem sveitarfélag getur almennt ekki selt eignir eins og skóla til að standa skil á skuldum. Öðru máli gegnir um fyrirtæki, enda fjármagna þau gjarnan stóran hluta af varanlegum rekstrarfjármunum með lánsfé. Eiginfjárlutfall þeirra skiptir máli gagnvart lánveitendum en mikill munur er á hvað telst ásættanlegt í þeim efnum og fer það m.a. eftir atvinnugreinum og því hvort um fjármagnsfreka starfsemi er að ræða. Þannig geta fjármagnsfrek iðnfyrirtæki og fjármálastofnanir verið með eiginfjárlutfall undir 20%. Líta má á Orkuveitu Reykjavíkur (OR) sem fjármagnsfrekt orkuframleiðslufyrirtæki á uppbyggingarskeiði með mikla lánsfjárbörf sem hefur áhrif á hvernig túlka ber eiginfjárlutfall A- og B-hluta.

FFO mælikvarðinn (Funds from operation)

FFO er mælikvarði á veltufé frá rekstri sem skilgreindur hefur verið af Moody's og notaður er við mat á fjárhagsstöðu Orkuveitu Reykjavíkur (OR). Hann er reiknaður sem veltufé frá rekstri án vaxta og skatta, að viðbættum vaxtatekjum og tekjum af arðgreiðslum, en að frádregnum gjaldfærðum vöxtum, eignfærðum vöxtum, greiðslum vegna annarra fjármagnsliða og tekjuskatti.

FFO vaxtaþekja

FFO vaxtaþekja mælir getu Orkuveitu Reykjavíkur (OR) til að standa við vaxtagreiðslur félagsins með handbæru fé þess. Hann er reiknaður með handbæru fé frá rekstri í sjóðstreymi að viðbættum vaxtagjöldum, deilt með vaxtagjöldum úr rekstrarreikningi.

FFO/nettó skuldir

FFO/nettó skuldir er mælikvarði sem einnig hefur verið skilgreindur af Moody's. En þar er hlutfall FFO vaxtaþekju fundið með heildar nettó skuldum. Nettó skuldir eru skilgreindar neðar.

Handbært fé í lok tímabils

Handbært fé í lok tímabils lýsir þeirri peningamyndun sem reksturinn skilar af sér á tímabilinu þegar búið er að taka tillit til breytinga á rekstrartengdum eignum og skuldum, fjárfestingahreyfinga og fjármögnunarhreyfinga.

Hreinar skuldir og skuldbindingar

Hreinar skuldir og skuldbindingar eru skilgreindar sem heildarskuldir og skuldbindingar að frádregnum veltufjármunum og langtímakröfum. Hreinar skuldir lýsa þannig skuldastöðu A-hluta þegar tekið hefur verið tillit til peningalegra eigna.

Hreinar vaxtaberandi skuldir

Vaxtaberandi skuldir að frádregnum vaxtaberandi eignum. Það eru langtímalán og leiguskuldir ásamt næsta árs afborgun þeirra að frádregnum öðrum langtímakröfum og næsta árs afborgun þeirra, verðbréfum, bundnum bankainnstæðum og handbæru fé.

Jafnvægisviðmið

Skv. 64 gr. sveitarstjórnarlaga skulu samanlögð heildarútgjöld A- og B-hluta á hverju þriggja ára tímabili ekki vera hærra en nemur samanlögðum reglulegum tekjum og skal ráðherra setja reglugerð um framkvæmdina. Í reglugerð nr. 502/2012 um fjárhagsleg viðmið og eftirlit með fjármálum sveitarfélaga segir að orku- og veitufyrirtæki séu ekki tekin með við mat á fjárhagsstöðu ef sveitarstjórn óskar þess og það hefur umtalsverð áhrif á niðurstöðuna. Þetta ákvæði gildir til 1. janúar 2022.

Hreinar skuldir

Vaxtaberandi skuldir að frádregnum vaxtaberandi eignum, handbæru fé, bundnum innistæðum og skuldabréfaeign fyrirtækisins.

RFC/nettó skuldir

RFC er FFO að frádregnum arðgreiðslum. Mælikvarði er reiknaður eins og FFO/nettó skuldum nema leiðrétt fyrir greiddum arði félagsins.

Skuldaviðmið

Skuldaviðmið er reiknað sem hlutfall skulda og skuldbindinga að frádregnum veltufjármunum, fyrirfram greiðslu til Brúar vegna framtíðarskuldbindinga og núvirtum framtíðar lífeyrisskuldbindingum eftir 15 ár á móti tekjum, í samræmi við reglugerð nr. 502/2012, með síðari breytingum. Orku- og veitufyrirtæki eru ekki tekin með við mat á fjárhagsstöðu ef sveitarstjórn óskar þess og það hefur umtalsverð áhrif á niðurstöðu. Þetta síðasttalda ákvæði gildir til 1. janúar 2022.

Skuldaþekja (Debt service coverage ratio)

Skuldaþekja mæld sem hlutfall rekstrarhagnaðar (EBIT), m.ö.o. rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði, á móti afborgunum og nettó vaxtagreiðslum er oft notuð til að mæla greiðsluhæfi fyrirtækis. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir afborgunum og vaxtagreiðslum. Almenn er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að vera vel yfir 1 til að mæta ekki aðeins afborgunum og vaxtagreiðslum heldur einnig fjárfestingarþörf sem afskriftum er ætlað að gefa vísbendingu um. Í fjármagnsfrekum greinum þarf herra hlutfall en ella. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að Orkuveitu Reykjavíkur (OR) og Félagsbústöðum undanskildum er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Skuldaþekja mæld sem hlutfall rekstrarniðurstöðu fyrir fjármagnsliði, skatta, afborganir og afskriftir (EBITDA) á móti afborgunum og nettó vaxtagreiðslum er einnig oft notuð til að mæla greiðsluhæfi fyrirtækis. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir afborgunum og vaxtagreiðslum. Almenn er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að talsvert herra en fyrrnefnd skuldaþekja enda ekki tekið tillit til fjárfestingarþarfar. Varasamt er að nota þennan mælikvarða nema til skoðunar á skammtíma samhengi. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að Orkuveitu Reykjavíkur (OR) undanskildu er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Uppgreiðslutími langtímaskulda (Downpayment of debt)

Uppgreiðslutími langtímaskulda er reiknaður sem hlutfall af langtímaskuldum og næsta árs afborgun langtímaskulda á móti veltufé frá rekstri. Kennitalan sýnir hvað fyrirtækið er lengi að greiða upp skuldir sínar m.v. að öllum fjárfestingum væri hætt og rekstur væri óbreyttur og ætti að standa undir skuldaskilum.

Vaxtaþekja (Interest expence coverage ratio)

Vaxtaþekja mæld sem hlutfall rekstrarhagnaðar (EBIT), m.ö.o. rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði á móti nettó vaxtagreiðslum, er oft notuð til að mæla getu fyrirtækis til greiðslu vaxta. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir vaxtagreiðslum. Almennt er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að vera vel yfir 1 til að mæta ekki aðeins vaxtagreiðslum heldur einnig fjárfestingarþörf sem afskriftum er ætlað að gefa vísbendingu um. Í fjármagnsfrekum greinum er jafnvel talið að hlutfallið þurfi að vera um 2. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að Orkuveitu Reykjavíkur (OR) undanskildu er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Vaxtaþekja mæld sem hlutfall rekstrarniðurstöðu fyrir fjármagnsliði, skatta, afborganir og afskriftir (EBITDA) á móti nettó vaxtagreiðslum er einnig oft notuð til að mæla hæfi fyrirtækis til greiðslu vaxta. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir vaxtagreiðslum. Almennt er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að talsvert hærra en fyrrnefnd vaxtaþekja enda ekki tekið tillit til fjárfestingarþarfar. Varasamt er að nota þennan mælikvarða nema til skoðunar á skammtíma samhengi. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að Orkuveitu Reykjavíkur (OR) undanskildu er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Veltufé frá rekstri í hlutfalli af rekstrartekjum (Working capital provided by operating activities/Total revenue)

Mælt sem hlutfall veltufjár frá rekstri af rekstrartekjum. Kennitalan gefur vísbendingu um hversu hátt hlutfall af rekstrartekjum er til ráðstöfunar fyrir afborganir skulda og skuldbindinga og til fjárfestinga. Því hærra sem þetta hlutfall er því meiri er geta fyrirtækis til að vaxtar og viðhalds eigna.

Veltufjárhlutfall (Current ratio)

Mælt sem hlutfall veltufjármuna á móti skammtímaskuldum. Sýnir hæfi fyrirtækis til að inna af hendi nauðsynlegar greiðslur á næstu tólf mánuðum. Hlutfall innan við einn gefur vísbendingu um að rekstrareiningin hafi ekki getu til að standa við skammtímaskuldbindingar sínar á næstu mánuðum

Veltufjármunir (Current assets)

Veltufjármunir er sérstök flokkun eigna í ársreikningi. Um er að ræða eignir sem hægt er að breyta í reiðufé eða ráðstafa innan eins árs. Veltufjármunir eru sjóðir, bankainnistæður, birgðir og aðrar skammtímakröfur.

VIÐAUKI 4: REGLUR UM GERÐ FJÁRHAGSÁÆTLUNAR

Reykjavíkurborg
Fjármálaskrifstofa

Númer skjals:	FMS-STE-001
GoPro númer:	R15010267
Skjalalykill:	01.01 Stefnumörkun og skipurit
Útgáfa:	8
Útgáfudags:	13.03.2019
Síðast rýnt:	13.03.2019
Ábyrgðarmaður:	Fjármálastjóri

FMS-STE-001 Reglur um gerð og framkvæmd fjárhagsáætlunar hjá Reykjavíkurborg

1. Markmið

- Grundvallarhlutverk A-hluta Reykjavíkurborgar er að veita íbúum Reykjavíkur góða þjónustu með sem hagkvæmustum hætti og leggja grunn að auknum lífsgæðum borgarbúa til lengri og skemmri tíma.
- Fjármálastjórnin skal miða að agaðri og ábyrgri ráðstöfun fjármuna með sjálfbærni, hófsemi, varfærni, gagnsæi, stöðugleika, stefnufestu og framsýni að leiðarljósi.
- Fjármálastjórnin skal byggjast á árangursstjórnun: Í því felst að við fjárhagsáætlunargerðina skulu sett skýr markmið um árangur og mælikvarðar til að meta hann.
- Fjármálastjórnin skal grundvölluð á rammastjórnun: Í því felst að borgarstjórn ákveður heildarskiptingu fjármuna milli fagsviða (málaflokka) út frá heildrænni forgangsröðun, fagráðin ákveða forgangsröðun hvert á sínu sviði og sviðsstjórar hafa ákvörðunarvald og bera ábyrgð á að reksturinn sé innan fjárheimilda og í samræmi við stefnu og forgangsröðun fagráðs.
- Fjárhagsáætlanagerð skal byggð á aðferðafræði kynjaðrar fjárhagsáætlunargerðar með það að markmiði að þessari aðferðafræði verði beitt heildstætt við undirbúning fjárhagsáætlunar 2019.
- Rekstur sviða og stofnana skal miða við að ytrustu kostnaðarhagkvæmni sé gætt.
- Fjárhagsáætlun skal unnin þannig að ekki þurfi að breyta henni á rekstrarárinu nema að ófyrirséð atvik kalli sérstaklega á slíka ákvörðun. Þannig nýtist fjárhagsáætlunin sem öflugt stjórnþæki við rekstur borgarinnar.
- Fjárhagsáætlanir skulu gefa glögga mynd af rekstri borgarsjóðs og fyrirtækja borgarinnar, efnahag og breytingum á handbæru fé. Einnig skal þar koma fram greinargott yfirlit um tekjuöflun, ráðstöfun fjármuna og fjárheimildir. Við gerð fjárhagsáætlana skal hafa hliðsjón af fjárhagslegri stöðu borgarsjóðs og stofnana og fyrirtækja borgarinnar við upphaf áætlunartímabilsins.
- Fimm ára áætlun felur í sér samþykka stefnumótun borgarstjórnar í hverjum málaflokki.
- Fimm ára áætlun, fjárhagsáætlun og starfsáætlun eru mikilvægustu stjórnþæki borgarstjórnar til að ná fram markmiðum sínum.

2. Ábyrgð og verkaskipting

- Borgarstjórn fer með æðstu yfirstjórn á fjármálum borgarinnar, stofnana hennar og fyrirtækja. Borgarstjórn felur borgarráði og borgarstjóra ábyrgð á daglegum rekstri borgarinnar.
- Borgarráð staðfestir tekjuforsendur og úthlutar fjárhagsrömmum.
- Fagráð hafa það meginhlutverk að undirbúa stefnumótun og helstu áherslur borgarstjórnar í málaflokknum.
- Borgarstjóri ber ábyrgð á gerð frumvarps að fjárhagsáætlun og fimm ára áætlun í samræmi við lög og samþykktir Reykjavíkurborgar. Borgarstjóri leggur fram frumvörp að fjárhagsáætlun og fimm ára áætlun í borgarráði.

- Fjármálastjóri fer með undirbúning frumvarpa að fjárhagsáætlun og fimm ára áætlun og hefur yfirumsjón með fjármálastjórnun Reykjavíkurborgar, þ.m.t. fjárhagsáætlunargerð. Fjármálastjóri leggur fram í borgarráði verk- og tímaáætlanir um undirbúning fjárhagsáætlunar og fimm ára áætlunar sem skulu byggja á verklagi eins og lýst er viðauka 2.
- Sviðsstjórar og skrifstofustjórar í miðlægni stjórnsýslu skulu gera drög að fjárhagsáætlun og starfsáætlun sem rúmast innan fjárhagsramma og eru í samræmi við stefnumótun borgarstjórnar og áherslur fagráðs í viðkomandi málaflokki. Sviðsstjórar, stjórnendur stofnana og skrifstofustjórar í miðlægni stjórnsýslu bera ábyrgð á að rekstur sé innan samþykktra fjárheimilda. Sviðsstjórar skulu leggja uppgjör og greinargerðir með þeim fyrir fagráð.

3. Framkvæmd fjárhagsáætlunar

3.1 Rammastjórnun og árangursmiðuð fjármálastjórn

- Borgarstjóri og aðrir stjórnendur í umboði hans bera ábyrgð á daglegum rekstri borgarinnar.
- Sviðsstjórar og stjórnendur stofnana bera ábyrgð á að rekstur sviða sé innan fjárhagsramma, þ.e. samþykktra fjárheimilda. Sviðsstjórar og stjórnendur stofnana skulu haga rekstri á sem hagkvæmastan hátt og í samræmi við samþykta starfsáætlun og stefnumörkun fagráða um þjónustu á sviðinu.
- Sviðsstjórar og stjórnendur stofnana skulu fylgjast með tækifærum til umbóta í rekstri og hafa frumkvæði að því að innleiða þau til að bæta þjónustu, auka skilvirkni, stuðla að jafnræði og lækka kostnað. Sviðsstjórar skulu leggja fram innkaupaáætlun með fjárhagsáætlun vegna vöru- og þjónustukaupa og leita ráðgjafar hjá innkaupadeild um hagkvæmustu framkvæmd. Sviðsstjórar skulu skilgreina árangursmælikvarða fyrir þjónustu og rekstur á sínu sviði í starfsáætlun.

3.2 Kynjuð fjárhagsáætlunargerð

- Komi til þess innan fjárhagsársins að nauðsynlegt þykir að gera breytingu á fjárhagsáætlun hvort sem er til hækkunar eða lækkunar fjárheimilda s.s. vegna ófyrirséðra aðstæðna eða nýrra verkefna þá skal slíkri tillögu (viðauka) fylgja greinargerð sem m.a. varpar ljósi á áhrif tillögunnar á kynin og þá hópa sem mannréttindastefna borgarinnar tekur til. Í greiningunni skal huga bæði að hagsmunum notenda þjónustu og þeirra sem veita hana nema í þeim undantekninga tilvikum þar sem slíkt mat á ekki við.

3.3 Breyttar rekstrarforsendur innan rekstrarársins

- Verði verulegar breytingar á rekstrarforsendum innan ársins skal fjármálastjóri meta heildaráhrif á rekstrarniðurstöðu borgarinnar á grundvelli kostnaðarmats sviða eða sérfræðiskrifstofa og kynna borgarstjóra.
- Borgarstjóri getur falið sviðsstjórum og sérfræðingum að gera tillögur til sín um hvernig hægt er að bregðast við breyttum rekstrarforsendum. Borgarstjóri leggur fram í borgarráði tillögu um breytingu á fjárhagsáætlun ef þurfa þykir.
- Borgarráð getur heimilað sviðsstjórum að færa fjárheimildir milli kostnaðarstaða innan sama málflokks eins og hann er skilgreindur í reikningsskilareglum sveitarfélaga enda samræmist það stefnumörkun í málaflokknum og lögum. Frekari tilfærslur fjárheimilda þarf að bera undir borgarstjórn.
- Sviðsstjórum er heimilt í samráði við fjármálastjóra að færa fjárheimildir skilgreindra safnliða (endurúthlutun) til undirstofnana, enda samræmist það stefnumörkun í málaflokknum og lögum. Tillaga sviðsstjóra um tilfærslu skal lögð fyrir fjármálastjóra með rökstuðningi. Þessi ráðstöfun skal kynnt í hlutaðeigandi fagráði og borgarráði og skjöluð með viðaukum við fjárhagsáætlun.

3.4 Færsla fjárheimilda á milli ára

- Rekstrarafgangur á sviði/stofnun færist á milli ára ef rekja má hann með skýrum hætti til góðrar fjármálastjórnunar. Með góðri fjármálastjórnun er m.a. átt við árangursríkrar endurskipulagningar á vinnu og verkefnum stofnunar sem leiðir til hagkvæmari reksturs án þess að skerða áformaða þjónustu. Einnig er vísað til hagkvæmari innkaupa sem lækka verð á aðkeyptri vöru og/eða þjónustu án þess að skerða áformaða þjónustu. Hlutaðeigandi stjórnandi þarf að sýna fram á að afgangurinn stafi af góðri fjármálastjórnun. Forsenda færslu afgangss er að stofnun veiti alla áformaða lögbundna þjónustu og vinni samkvæmt þeim þjónustustöðlum sem fylgja ber. Ekki er hins vegar gert ráð fyrir að afgangur sé færður ef hann er rakinn til ytri áhrifa, s.s. stjórnvaldsaðgerða, minni eftirspurnar eftir þjónustu en áætlað var t.d. vegna færri barna sem sækja skóla eða frístundaúrræði en áætlað var, ákvörðun um að hætta við eða fresta þjónustu, manneklu eða þjónustufalls.
- Rekstrarhalli á sviði/stofnun færist milli ára ef hann verður ekki beinlínis rakinn til óhagstæðra ytri áhrifa. Ef árhlutauppgjör stefnir í slíka niðurstöðu ber stjórnanda stofnunar að skila sviðsstjóra tillögum um viðbrögð sem tryggja að starfsemin haldist innan fjárheimilda ársins. Sama regla gildir um sviðsstjóra gagnvart borgarráði varðandi fjárhag sviða. Ef framúrkeyrsla á sér stað tvo samliggjandi ársfjórðunga án þess að aðgerðir skili árangri ber viðkomandi sviðsstjóri ábyrgð á því að greina ástæður þess og eftir atvikum að veittur sé nauðsynlegur stuðningur innan viðkomandi starfsemi eða stofnana til að úr verði bætt. Sviðsstjórar skilgreina verklag í þessu efni. Jafnframt ber að gera borgarráði grein fyrir ástæðunum og þeim aðgerðum sem gripið hefur verið til með greinargerð. Borgarráð getur fallist á að halli flytjist ekki milli ára ef ytri aðstæður eða sérstök atvik koma til sem borgarráð metur gild. Borgarstjóri getur einnig ákveðið að fjármála- og áhættustýringarsvið komi að greiningu eða gerð aðgerðaráætlana varðandi fjárhag einstakra sviða eða hluta þeirra gangi áætlanir ekki eftir.
- Við afgreiðslu fjárhagsáætlunar næsta árs er gert ráð fyrir hefðbundinni afgreiðslu. Þegar uppgjör ársins liggur fyrir verður farið yfir rekstrarniðurstöður í hverri stofnun/sviði miðað við ofangreindar forsendur. Að lokinni þeirri vinnu gerir sviðsstjóri tillögu til borgarstjóra um að breytingar á fjárheimildum, þ.e. færslu afgangss/halla stofnana, ásamt tillögu um ráðstöfun afgangss á hverri stofnun og greinargerð stjórnanda hvernig þeir hyggjast vinna hallann niður.
- Borgarstjóri leggur fyrir borgarráð tillögu um viðauka vegna fjárhagsáætlunar vegna færslu og ráðstöfunar afgangss. Borgarstjóri leggur fyrir borgarráð tillögu um viðauka vegna færslu halla.
- Fjármála- og áhættustýringarsvið skal gera ráðstafanir í bókhaldi og uppgjörum til að halda sérstaklega utan um ákvarðanir um færslu afgangss eða halla.

4. Eftirlit og árangursmiðuð fjármálastjórn

- Borgarráð hefur eftirlit með stjórnarsýslu og fjármálastjórn Reykjavíkurborgar. Í því felst að borgarráð hefur eftirlit með að rekstur borgarsjóðs og einstakra sviða sé innan fjárheimilda og í samræmi við heildræna forgangsriðun á grundvelli skýrslna og árangursmælinga. Borgarráð metur hvenær tilefni er til að grípa til sérstakra ráðstafana.
- Fagråd hafa eftirlit með rekstri fagsviða. Í því felst að fagråd hafa eftirlit með að rekstur sviða sé innan fjárheimilda og í samræmi við markaða stefnu og starfsáætlun. Formenn fagráða og sviðsstjórar kynna í fagráðum og í borgarráði 6 mánaða uppgjör og ársuppgjör ásamt helstu lykiltölum og hvernig til tókst að ná þeim árangri sem stefnt var að í starfsáætlun.
- Borgarstjóri og aðrir stjórnendur í umboði hans bera ábyrgð á uppbyggingu innra eftirlits og þar með gagnvart gerð fjárhagsáætlunar og framkvæmd hennar.
- Fjármálastjóri skal fylgja eftir fjárhagsáætlun með reglubundnum reikningsskilum og frávikagreiningu og tekur saman og kynnir fyrir borgarstjóra og borgarráði rekstrarupplýsingar og frávikagreiningar með reglubundnum reikningsskilum. Þegar árshlutauppgjör og rekstrarniðurstaða ársins liggja fyrir gerir fjármálastjóri borgarráði grein fyrir rekstri, fjárfestingum og frávikum frá áætlun.

- Sviðsstjórar og stjórnendur stofnana skulu reglubundið fylgjast með rekstri. Sviðsstjórum og stjórnendum stofnana ber að bregðast við frávikum sem birtast í mánaðarlegum skýrslum með viðeigandi hætti með það að markmiði að halda rekstrinum innan samþykktra fjárheimilda og í samræmi við markmið og áherslur í starfsáætlun ársins.
- Sviðsstjórar skulu í ársfjórðungsskýrslum fara yfir sett markmið um fjármál og þjónustu og gera grein fyrir með birtum mælingum hvernig til hefur tekist. Sviðsstjórar skulu beita lykiltölugreiningu í rekstri eftir því sem við á og ræða til að leita tækifæra til umbóta á rekstri og bæta þjónustu, auka skilvirkni, stuðla að jafnræði og lækka kostnað.
- Innri endurskoðandi ber ábyrgð á innri endurskoðun innan A hluta og A- og B-hluta Reykjavíkurborgar í umboði borgarráðs. Í því felst m.a. annars að innri endurskoðandi fer með eftirlits- og vöktunarhlutverk í umboði borgarráðs þar með talið gagnvart fylgni við reglur um gerð fjárhagsáætlunar.
-

Fjármálastjóri hefur heimild til að setja nánari verklagsreglur um framkvæmd einstakra atriða í reglum þessum.

Samþykkt í borgarstjórn 1. desember 2015.

Viðauki 1: Nánar um ábyrgð og verkaskiptingu:

Borgarstjórn

- Ræðir frumvarp að fjárhags- og starfsáætlun við tvær umræður og afgreiðir.
- Ræðir frumvarp að fimm ára áætlun við tvær umræður og afgreiðir.
- Afgreiðir tillögur um álagningarhlutfall útsvars, álagningarhlutfall fasteignaskatta og lóðarleigu, gjalddaga fasteignagjalda, afslætti elli- og örorkulífeyrisþega frá fasteignagjöldum, gjaldskrár, þ.á.m. sorphirðu- og hundaeftirlitsgjöld.

Borgarráð

- Afgreiðir reglur um gerð og framkvæmd fjárhagsáætlunar.
- Ræðir og vísar frumvarpi að fjárhagsáætlun til fyrri umræðu í borgarstjórn og fjallar um breytingartillögur við það milli umræðna í borgarstjórn.
- Ræðir og vísar frumvarpi að fimm ára áætlun til fyrri umræðu í borgarstjórn og fjallar um breytingartillögur við það milli umræðna í borgarstjórn.
- Afgreiðir tillögur um gjaldskrár og breytingar á þjónustu með fjárhagsáætlun.
- Afgreiðir starfsáætlanir.

Borgarstjóri

- Ber stjórnýslulega ábyrgð á undirbúningi fjárhagsáætlunar.
- Ber stjórnýslulega ábyrgð á undirbúningi fimm ára áætlunar um rekstur, framkvæmdir og fjármál.
- Leggur fyrir borgarráð tillögur að reglum um fjárhagsáætlun.
- Leggur fyrir borgarráð frumvarp að fjárhagsáætlun.
- Leggur fyrir borgarráð frumvarp að fimm ára áætlun.
- Leggur fyrir borgarráð tillögur að gjaldskrár, fasteignagjöldum og útsvari.

Fagráð

- Hefur það meginhlutverk að undirbúa stefnumótun og helstu áherslur borgarstjórnar í málaflokknum.
- Fagráð staðfestir að drög að starfs- og fjárhagsáætlun séu í samræmi við ákvarðanir fagráðs um áherslur og forgangs röðun og markaða stefnu í málaflokknum.
- Fagráð hefur eftirlit með því að rekstur sviðsins sé í samræmi við markaða stefnu, fjárhags- og starfsáætlun. Sviðsstjóri leggur reglubundið fyrir fagráð upplýsingar um rekstur sviðsins. Fagráð getur kallað eftir viðbótarupplýsingum eftir því sem með þarf.

Sviðsstjóri

- Skoðar rekstrarforsendur næsta árs á grundvelli fimm ára áætlunar og metur hvort tilefni sé til að gera tillögur til borgarstjóra um breytingar.
- Gerir drög að fjárhagsáætlun m.v. forsendur fjármálaskrifstofu um áætlað verðlag, launakjör, gjaldskrár og stefnumótun fagráða í samstarfi við fjármálaskrifstofu.
- Kynnir fyrir fagráði tillögur að drögum að frumvarpi að fjárhagsáætlun og fimm ára áætlun, ásamt starfsáætlun.
- Kynnir frumvarp að fjárhagsáætlun sviðs og starfsáætlun sviðsins í borgarráði ásamt formanni fagráðs.
- Ber ábyrgð á að rekstur sviðsins sé innan fjárheimilda og í samræmi við markaða stefnu og samþykka starfsáætlun og gerir grein fyrir rekstrarstöðu sviðsins eftir árshlutauppgjör í fagráði og borgarráði.

Sviðsstjóri fjármálasviðs

- Sviðsstjóri fjármálasviðs fer með undirbúningi frumvarpa að fjárhagsáætlun og fimm ára áætlun
- Hefur yfirumsjón með fjármálastjórnun, fjárhagsáætlunargerð, bókhaldi, fjárreiðum, innheimtum, lánamálum og reikningskilum Reykjavíkurborgar.
- Hefur eftirlit með að rekstur sviða sé í samræmi við samþykka fjárhagsáætlun og starfsáætlun.
- Ber ábyrgð á að taka saman og kynna með reglubundnum hætti rekstrarupplýsingar og frávikagreiningar.